

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni modelje in praznike.

Insere ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povzpetju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino, vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Beglice sprejema le podpisane in začetno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Pohvala zvestim demokratom!

Volilno svoboda občutimo slovenski demokrati te dni v polni meri. Ni več le svoboda, ampak popolna brezbriznost nasproti narodnim delavcem preteklosti. Tudi nedopustnih, če ne podlih sredstvih se poslužuje volilna taktika zoper demokrate. Z vsem, ki bi bila umestnejša v političnem delu za narod in družbo, in velikimi denarnimi izdatki mobilizirale so zoper nas strasti zavisti in obrekovanja. Tem častnejše je za slovensko demokracijo, da je očitno silajno odbila v ti volilni borbi vse napade in izide iz volitev močnejša nego je kdaj bila. Ni je ubilo odpadništvo v vrste narodnih socialcev in Samostojne kmetijske. — Srečna jim pot, ki menja prebrisanje kakor sraico. Videl sem v malo dneh, ko sem prenoval volilno okrožje kot nosilec štajerske demokratske liste, zopet na delu svoje zveste politične prijatelje iz davnih let.

Oprti smo se narodne in napredne zastave z istim mladeniškim

navdušenjem kakor že pri mnogih volitvah. Borci za jugoslovansko misel v naši stranki so sicer deloma menjali uloge, nikdo nam pa ne sme biti izguljen.

Neobdelana njiva, naša jugoslovanska domovina, dala bo vsem delavolnim posla dovolj, in kdor se ni uveljavil tokrat, iskal ga bo narod, ki ima le iz vrst demokratov upati opore na gospodarskem in kulturnem polju. Dolžnost me kliče v Beograd in prepustiti moram svojim prijateljem še zadnje volilno delo pred dnevom odločitve, ki bo za nas častna. Naše vrste so se tu pa tam zredile. Pleve so odletele! Boljše za nas! Prestali smo v vročem ognju preskušnje. Vsi resni činitelji so nam ostali zvesti. Mnogo novih smo pridobili. Grem pripravljat v našo prestolnico pot svojim tovarišem, novim poslancem.

Na svidenje 12. decembra v Beogradu!

V Celju, 23. nov. 1920.

Minister dr. Vek. Kukovec.

Državni upokojeanci.

Dan 2. novembra letos je bil res vseh vernih duš dan za državne upokoje. Oni, ki so bili tako srečni ali pa — neprevidezni da so si preskrbeli postranske zaslužke, je doletelo veliko presenečenje: pismonoša jim je prinesel golo penzijo in staro avstrijsko doklado, ki znaša v najvišjem znesku reči in ber 82 kron.

Res je, da pravi nova uredba, da oni upokojeanci, ki imajo postranske dohodke nad 2000 kron mesečno, niso deležni ne 50% nega zvišanja sedanje draginske doklade in ne dnevnega rodbinskega prispevka.

Nazori o umestnosti te določbe so pač različni.

Močna, a šepava je argumentacija, da oni upokojeanci, ki so še toliko delavoljni, da si lahko pridobijo postranske dohodke s svojim delom, niso toliko potrebni, kakor oni, ki nimajo takih postranskih dohodkov. Če se tako sklepa, sedaj ni uvideti razloga, zakaj se je tu utesnitev napravila ravno le za upokojeance in zakaj bi utesnitev ne veljala ravno tako za aktivne uslužbence? Ali boljše rešeno, zakaj ne bi veljala v veliko večji meri za aktivne uslužbence? Prav nobenega dvoma namreč ne more biti, da aktivni državni uslužbenec, ki je obenem n. pr. zdravnik, živnozdravnik, tehnik, stavbenik itd., ter izvršuje svojo aurea praxis, kurira živino, izdeluje zasebne načrte, gradi stavbe itd., prihaja šestokrat v inkompatibiliteto,

to je v navskrižje s svojimi službenimi dolžnostmi, če ima opraviti uradno s svojimi bolniki, z lastniki svojih spacijentov, s svojimi lastnimi načrti ali stavbami. Vendar sme aktivni uslužbenec vsa ta opravila nemoteno izvrševati, upokojenec, pri katerem je vsak slučaj inkompatibilitete popolnoma izključen, jih pa ne sme. Kje je ta logika? Če je taka utesnitev sploh umestna, morala bi pač veljati i za aktivne i za penzionirane uradnike enakomerno.

Z veliko večjo upravičenostjo se pa lahko trdi, da je tu utesnitev tudi pri upokojeancih popolnoma neumestna.

Draginska doklada ima namreč svoj izvor v pokojninski praksi, ta pa sloni na dogovoru, ki je bil sklenjen svojčas med uradnikom, ko je vstopil v državno službo, in med državo. Ni dvoma sicer, da je ta dogovor v bistvu javnopravnega značaja; vendar pa ima, v kolikor prihaja plača v poštev, tudi znake zasebnopravnega značaja v toliko, da si uradnik pridobi s pokojninsko pravico zajedno tudi implite in avtomatično že pravico do vseh nadaljnjih ugodnosti, ki so spojene s pojmom pokojnine. Vsaka utesnitev, ki ni veljala že pri nastopu službe, je zanj prav za prav pravno neobvezna in bi ga ne smela obteževati.

Če se torej uradnika - upokojeanca, ki je odslužil svoja leta ter si pridobil pokojnino, izključuje od pravice do po-

kojninskodraginske doklade radi tega, ker si je poiskal kak postranski dohodek, ki seveda ne sme nasprotovati uradniškemu ugledu in časti, — ima taka izključitev naravnost značaj kaznovanja. Taka kazen je tem bolj neumestna in tem bolj nemoralna, ker je izrečena že a priori, brez vsakega kazenskopravnega postopanja, osobito brez zaslišanja obdolženca, ki se ne more niti braniti. Nemoralna je toliko bolj, ker uvrja država sama na ta način naravnost premijo za lenobo in sili svoje vpokojeno uradništvo, da pohajkuje in nič ne dela; kajti kdor dela, ta bo kaznovan z ukinjenjem draginske doklade.

Ta utesnitev stoji pa tudi v protislovju s koncepcijo cele neredbe. Dočim uvrja neredba na eni strani princip alimentacije za aktivno in za vpokojeno uradništvo, na drugi strani zopet ta princip z utesnitvijo pobija. Kje je doslednost?

Nerazumljivo je tudi, zakaj se je takim upokojeancem izplačala ravno stara avstrijska draginska doklada in ne vsaj ona draginska doklada, katero so dobili z uredbo z dne 19. maja 1920 št. 243 U. l. p. 313, prvotno sicer pač samo za mesec junij 1920 a so jo potem prejeli nekako molče tudi za nadaljnji čas do 2. novembra.

Z ukinjenjem te povzpetne, do sedaj izplačane doklade, se je zgodila temu delu državnih upokojeancev krivica v pravem in krivica v socialnem oziru. Pravno se jim je storila krivica, ker so si s tem, da jim je finančna uprava izplačevala to doklado pet mesecev, že pridobili molče pravico tudi za nadaljnje izplačevanje in v pravno urejeni državi ne gre, da so državljanj pravica, katero si je pridobil ali z izrečno zakonito določbo ali z molčešim privolenjem oblasti, kratko malo odvzame. V socialnem oziru je pa ukinjenje krivično, ker so upokojeanci računali na ta (večji) znesek in si upravičeno ustvarili nekaj standard of life, katerega sedaj ne morejo vzdrževati, ko se jim je izplačala le ena desetina tega, kar so dobivali do sedaj.

Sicer je pa vobče opaziti, da smatra naša državna uprava svoje upokojeance nekako za državljane druge vrste. Skozi vse tri uredbe draginskih doklad državnih upokojeancev se vleče kot rdeča nit določilo, da povzpetne doklade niso deležni oni, ki imajo razven pokojnine še kak drug dohodek; zlasti nova uredba razklada to na dolgo in široko.

Postulat upokojeancev je, da se predmetna utesnitev uredbo, za katero pač ni povoda, tekoj ukine, do tedaj pa prizadetim izplača ona draginska doklada, katero so dobivali za mesec junij do včetega oktobra. Tu ima pač Oredni odbor Zveze javnih namestencev hvaležno nalogo, da poseže vmes in napravi primerne korake v prid svojih

prizadetih vpokojenih članov; zlasti bodo pa tudi naši bodoči poslanci po-

Politika in program demokratske stranke.

Napredno politično in gospodarsko društvo za šentjakovski okraj je priredilo sinoči pri Kavčiču na Privozu lepo uspel volilni shod, na katerem sta poročala podžupan dr. Triller in kandidat prof. Reiser. Shod je otvoril in vodil občinski svetnik g. Likozar.

Podžupan dr. Triller je pozdravil v imenu odsotnega g. župana številno zbrane volilce, nato pa slikal sedanjí položaj. Primerjal je današnjo politično borbo s sejmškim, na katerem stranke na petih štanth ponujajo volilecem svoje blago. Pri največjem, ki nosi firmo SLS, se prodaja na videz slovensko barvano blago, a če se natančneje pogleda, se vidi, da sili na dan že črna podloga. Na ostalih treh se prodaja večinoma rdeče blago, na enem boli krvavorede, na drugem mani krvavorede, na tretjem pa rdeče blago, obrobjeno z narodnimi barvami. Pri zadnjem štantu, ki nosi firmo JDS, na vidimo kot prodajalca častilivega moža, ki stoji v službi naroda že nad 40 let, nad 30 let deluje v občini, 20 let v deželnem zboru in ki je 6 let zastopal narod v državnem zboru. Obogatil slovensko književnost z nebrojem umetniških del, mož čistih rok. Župan dr. Ivan Tavčar. Niemu pomaga profesor Reiser. Čist, naroden mož, katerega so klerikali pred desetimi leti iztirali iz deželne zbor, ker so se ga bali. Na tretjem mestu stoji mlad naroden gospodar, ki bo s svojim spretnim razumom pripomogel h graditvi trdnih temeljev naše države. Na četrtem mestu pa stoji mož, ki je kljub mladosti dosegel v naši državi že visoko dostojanstvo ministra in ki bo s svojimi izkušnjami dobra opora županu dr. Tavčarju. Nato je gosp. podžupan obrazložil pomen in namen konstitvante ter težkoče, ki jih bo treba premagati pri zgradbi trdne, močne države. Veliko navdušenje je vzbudila izjava, da JDS nikdar ne bo pozabila na svoje neodrešene brate onkraj meje. Končno je g. podžupan v ostrih potezih začrtal vsa podlota, katere se poslužuje klerikalna stranka v današnji politični borbi. Zlasti na ostruho gonio, ki jo uprizarajo proti današnjemu nosilcu liste JDS g. dr. Tavčarju. Zavračal je z ogorčenostjo očitek „Slovenca“, da je dr. Tavčar kriv, da se Ljub-

ljana ni regulirala, ter orisal križev pot, ki ga je to vprašanje doživelo v bivšem deželnem odboru, kjer je neomejeno paševal dr. Šusteršič. Iz vsega početja klerikalcev in iz njihovega programa se vidi, da ne žele drugega, nego da se vrnejo stari Šusteršičevi časi z deželnim zborom, odborom in glavarjem, ki bi imel odločati o usodi naroda in posameznikov. Da se prepreči ta nakana klerikalcev, je nujno potrebno, da se združijo vsi pametni napredni elementi in 28. t. m. pokažemo, da so za veliko močno, edinstveno, centralistično državo s pametno gospodarsko decentralizacijo. (Viharno odobravanje.)

Kot drugi govornik je nastopil kandidat profesor Reiser. Ki je v krasnem govoru razvil svoj program. Žigosajoč separatistične tendence SLS ter krivični družabni red, ki ga nameravajo uveljaviti razni komunisti. Kot kandidat za uradništvo je izjavil, da se bo boril vedno za veliko, edinstveno državo, v kateri bo imel vsak sloj pravico do razvika in kjer ne bo nadvladale ene stranke ali enega sloja nad drugim. Končno je zagotovil, da se ne bo oziral pri zastopanju interesov javnih in privatnih namestencev na politično pripadnost posameznika, marveč da bo zastopal stanovske interese tako, da bodo zadovoljni vsi. — Tudi izvajanja prof. Reiserja so izzvala viharno odobravanje. — Predsednik g. Likozar se je zahvalil govornikom za njihova izvajanja, in ker se ni nihče oglašil k besedi, je zaključil vrlo dobro uspeši shod. — Značilno je, da se je udeležilo zborovanja tudi nekaj nasprotnikov, a jim je mirno in stvarno izvajanje govornikov kar zanj sapa, tako da ni bilo čuti med celim shodom niti enega nasprotnega medklica.

Somišljeniki v Ljubljani!

Volilna skrinjica demokratske stranke je prazna, spustite kroglico takoj v prvo žaro.

Fran Govekar:

127

Svitanje.

(Dalje.)

»Dobro, pa nam zadeklamiraj torej! Pri meni v župnišču, se je smehljat Vodnik. »Nič se me ne boji, rad imam pridne solarčke. Pa kaj je dejal gospod Prašnikar, ko si ga ostavil?«

Tedaj je zajokal Lovrenček in ihtel, da se mu je stresalo vse telo.

»Gospod Prašnikar je umrl,« je odgovoril in pojasnil Repič. »Lovro zaloka, če se je spomni nanj. Pretekli teden se je prehladil stari revček v cerkvi med maroderji, dobil pljučnico in v dveh dneh je umrl.«

»Naj počiva v miru, blagi starček!« je dejal Vodnik. »Nisem ga poznal, a župnik Wenigar mi je pisal, da je zlata duša slovenska. No, ne jokaj, Lovro! Dobri Bog je poklical gospoda Prašnikarja k sebi v svetla nebesa da mu ponlača ondi vse, kar je dobrega storil na svetu. Ne jokaj! Srečen je zdaj gospod Prašnikar in se veseli, da si našel ljudi, ki se bodo brigali zate kakor novi očete.«

»Da, da, Lovro, nič ne maraj,« je miril Repič dečka in ga lubezljivo stisnil k sebi. »Ali nisi zadovoljen, da si dobil tako lepo in prijazno mater? In kar dva nova očeta? Strela, če imaš toliko pameti kot sreče, boš lahko še najzadovoljnejši Kranjec na svetu... No, haidiva, sinko! Zamenjati morava še te-le kvodrovec, potem se preobledeš in jutri prideva h gospodu Vodniku, kaj ne? Z Bogom!«

In dr. Repič je prijel ihtitega dečka za komolec ter ga lubezljivo vodil na drugo stran ceste k čevlarskemu mojstru...

»Ves je izpremenjen,« je dejal Vodnik dalje gredé. »Kdo bi mislil, da ima ta frivolni veseljak toliko srca za sirote? Zares, kakor pravi oče se vede. Če bi vsak zagrizen samec ravnal kakor dr. Repič!«

»Prav bi bilo,« je pritrdil dr. Podobnik. »Ampak dr. Repič je preveč temeljit. Poiskal si je, sinčka in še lepo, mamico po vrhu, hehe!«

»Ne razumem,« je dejal Vodnik. »Tudi njega nisem razumel... Lepo in prijazno mamico je omenil...«

»Vi torej ne veste? Ej, tudi profesor Pelzel je ves zaljubljen v zalo Kalanko, ki se je preselila k dr. Repiču kot gospodinja,« je pripovedoval Podobnik. »Tako ima zdaj Lovrenček, sirota, kar naenkrat mamico in dvoje očetov!«

»Za Boga, Kalankin mož se vendar vrne!«

»A ona se bajé ne vrne nikoli več k njemu,« je pravil Podobnik. »Pelzel trdi, da so sklenili, da se več ne ločijo, čeprav bi jih trgal ves svet narazen. Tudi Pelzel se je preselil k njim in zdaj tvorijo vsi štirje idealno famillijo.«

»Nova pustolovščina, nič drugega!« se je jezil Vodnik. »Ne bo pol leta, a dr. Repič ne bo Kalanke niti poznal več!«

dni ni bil več pijan. Kalanka je kar čudežno izpremenila divja volka v krotka backa!

»Za kako dolgo?« — Today kaj poreče k temu razmerju baron Zojs! In kako sprejme to novico gospa baronovka! Pelzel se je ondi onemogočil s svojo pijanostjo, zdaj se onemogoči še dr. Repič s svojim brezvestnim donjuanstvom,« je godrnjal Vodnik in bilo mu je za priatelja resnično hudo.

Dr. Podobnik pa se je nasmejaj: »Ali se morda ne motite? Baron Zojs pozna življenje iz lastnih skušenj in skušniav! Iz lastnih zmag in porazov, iz lastnih poletov in globokih padcev. Zojs razume vse in odpušča vse! Pa da bi obsojali vi, duhovnik, pesnik?«

»Pesnik odpušča vse, a duhovnik obsoja vse,« je odgovoril Vodnik. »Mora obsojati! A obsojati morate tudi vi, ki ste pravnik. Dr. Repič je Kalanu uropal ženo! Li ne? In ona je orelomila zakonsko pogodbo! Mar ne? Prešuštnika sta, torej kazniva po cerkvenih in državnih zakonih.«

»Mlada sta in ljubita se! Grešnika, res, a srečna in zavdanja vredna. Mar ne?«

»Smilita se mi. Moliti hočem zanju in za bednega Kalana!«

Pri reduti jima je prišel naproti dr. Wagner.

»Poslavljam se!« je zaklical. »Že jutri se vrnem v Novo mesto. Dva bataljona graničarjev smo dobili in saniteta Thurnovega polka je ostavila maroderje brez zdravnika. Coppini me kliče domov.«

»Pozdravite mi Novo mesto!« je dejal Vodnik. »Rad se spominjam leta, ki sem ga preživel ondi pri svojem stricu frančiškanku Marcellinu!«

»Torej Francozov ni bilo v Novo mesto?« je vprašal bivši župan.

»Samo par ur štirinajst šasérjev, ki so patrolirali,« je odgovoril dr. Wagner. »Popill so le par bokalov vina in piva ter pojedli par hlebcev kruha. Nato so se mirno vrnili. Glavar Coppini je naravnost navdušen nad francosko zmernostjo. Pomislite! En goldinar in dva krajcarja je stal Novo mesto francoski poset! Če bi bili domači vojaki tako skromni!«

In še so govorili o vzorni francoski armadi Buonapartovi ter se potem ločili: Vodnik v župnišče, dr. Podobnik domov v Rožno ulico, dr. Wagner pa k baronu Zojsu...

V istem času je stopal dr. Repič z Lovrom po Glavnem trgu proti domu, oba otovorjena z zavoji in škafliji, oba vesela in srečna.

Kakor v sanjah je krevsal Lovrenček ob odvetniku in zdelo se mu je, da je v raju. To velike hiše z neštevilom oken in te široke ulice, ki mrgoli po njih gospodov, gospej in vojakov ter grme vozov gor in dol, ta hrup in to svetlo velikonočno sonce, na vseh straneh prijazno pozdravljajoči obrazi, vse ga je omamljalo in opajalo.

Ali je resnica ali sen? Ali ne spi zopet na klopi ob peči v Premrovovi hiši ter se sanja, da je v mestu hrepenenja? In zopet naj se zbudi na Ubeljskem, sirota, siromaček, hlapč, ki je obsojen ostati neveden in ubog vse življenje?

Slovenski jaonosti!

1. dec. obhaja naš narod II. obletnico svojega zedinjenja, katero mu je končno omogočilo svoboden in neodvisen razvoj v svobodni državi. Naš narod bo zato to zgodovinski dan proslavil tako, kakor ga proslavlja samozaveščen, svoje svobode se zavedajoč narod. Gotovo se bo ob tej priliki vsakdo spomnil težke usode bratov, katerim ni dala možnost udeležiti se te proslave, ker jim je svetovna vojna prinesla mesto svobode še težjo sužnost, kakor so jo preživljali v preteklosti in jih odtrgala od narodne celote. Ti nesrečni naši bratje, ki ne bodo deležni proslave svoje svobode, ampak bodo s težkim sramom objokovali dva najstrašnejša dneva svoje zgodovine, dan 10. oktobra in 11. novembra, ki spominjata njihovo smrtno obsodo. Ne, da se vsakdo spominja teh svojih bratov, ampak je dolžnost nas vseh, da ravno na dan proslave naše svobode in zedinjenja vse svoje duševne sile in vse moč svoje

ljubezni posvetimo tem nesrečnim bratom, kateri so obsojeni, da so postali težka žrtev našega zedinjenja in naše svobode. Povsod, koderkoli bodo odmevali veseli klici našega slavlja, povsod naj se mu družijo klice zvestih in ljubežnih bratov tako močan, tako navdušen, da bo odmeval v vseh središčih, klic odpora proti krivicam in v spodbudo nesrečnim, klic naroda, ki ve, kako veliko dolžnost mu nalaga lastna svoboda do bratov, katere je sovražna tujina zahtevala za kruto plačilo. Koderkoli živi svobodni Jugosloven in proslavlja dan svoje svobode, povsod naj se odpirajo srca, povsod naj zvesta roka polaga svoj davek na oltar svoje svobode za pomoč zaslužnim sinovom svoje države, naj ne bo skupine ljudi, naj ne bo posameznika, ki ne bo ta dan žrtvoval za svoje trpeče brate. Tako naj proslavlja svobodni in svoje svobode se zavedajoč vsak Jugosloven dan zedinjenja!

Izjava in poziv!

Samostojna gospodarska obrtna stranka za Slovenijo, prva specifično stanovsko gospodarska stranka, se je odločila, pri volitvah dne 28. novembra 1920 nastopiti s samostojno kandidatsko listo, zavedajoča se svoje številne in pri volitvah odločujoče moči, poznavajoč dalje tudi svoje pripadnike kot neustrašene in navdušene borilce za samostojnost na obrtno-gospodarskem polju.

Ker pa je ustroj SGOS kot pravkar se ustanovivše stranke izdelan trenutno v velikih obsevih in potrebuje še podrobnega organizatoričnega dela v to sfero, da s svojim nastopom že takoj prvič izide iz volilnega boja z imponujočo zmago, zato se je za sedanje volitve izjavila za pripravljeno pred vsem z ozirom na destvo, da je Jugoslovanska demokratska stranka kot edina postavila obrtnike na taka mesta, da jim je s pomočjo obrtnih glasov zasedena zmagala, iti v discipliniranih vrstah na volišče za kandidatsko listo JDS.

Nasprotno pa SGOS prične za bodočnost takoj z najintenzivnejšim

podrobnim delom za osvoboditev obrtništva od katerekoli druge politične stranke. Kandidatje v JDS so se zavezali zastopati obrtniški stan tudi v zmislu navodil in programa SGOS, ki je itak v obrtniških zadevah identičen s programom JDS.

Ko to izjavljamo, pozivljamo naše številne pristaje volilce, samostojne obrtnike, obrtne pomočnike in njih pridelatle, da gredo, ne oziraje se na politične smernice JDS, to pot kot en moč za kandidatsko listo JDS na volišče, da s tem pokažemo moč in disciplino obrtništva.

Zato v boj za kandidate obrtništva JDS, ki so hkrati tudi kandidati SGOS.

Kranj, 19. novembra 1920.

Načelnstvo Samostojne gospodarske obrtne stranke:

Mirko Čof s. r., načelnik, Karol Meglič s. r., tajnik, Franc Rode s. r., odbornik.

Defegata za radovljiški okraj: Milan Vavpotič s. r. Ivan Petrič s. r.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. TRUMBIČEVA DEMISIJA.

— d Beograd, 23. novembra. Kakor znano, je dr. Ante Trumbić demisioniral kot minister za zunanje stvari. Dr. Trumbić sodi, da je s podpisom rapalske pogodbe dovršena njegova misija, ker je že v decembru leta 1918, ko je sprejel mesto zunanjega ministra, izjavil, da bo ostal na tem mestu samo tako dolgo, dokler se ne reši teritorialno vprašanje naše kraljevine. Sedaj je naša država dobila svoje zapadne meje, zaradi česar se je odločil, da odstopi, o čemer je obvestil tudi regenta in ministrskega predsednika dr. Vesniča. Vlada se ni takoj strinjala s tem stališčem in sklepom dr. Trumbića, ter je bil včeraj minister za notranje stvari Drašković pri dr. Trumbiću, da bi ga pregovoril, naj ostane na svojem mestu, dokler se rapalski sporazum ne izvrši. Dr. Trumbić je vstrajal pri svojem sklepu, ter je vlada naposled sprejela njegovo ostavko, ki jo je sinoči ministrski predsednik predložil regentu v odobrenje. Namesto dr. Trumbića bo vodil zunanje ministrstvo min. predsednik dr. Vesnić. Minister dr. Trumbić, ki je bil pred vojno znan odvetnik v Dalmaciji, se je bavil že 6 in pol leta z delom za našo državo, najprej kot predsednik Jugoslovanskega odbora v Londonu, potem pa kot jako delaven član naše mirovne delegacije v Parizu in kot minister za zunanje stvari. Trumbić bo bržkone še tekom tedna odpotoval v svoje rojstno mesto Split, da se odpočije in pozneje prevzame zopet delo za notranjo ureditev naše države.

NOVA ALBANSKA VLADA.

— d Skadar, 23. nov. Sodijo, da je prišel v novo albansko vlado nov element, germanofilski, tako da je sedaj nova vlada italijano-germanofilska. Rodbina bega Vriona je iz Derata ter je znana, da je nasprotna Italijanom. Vrioni je predsednik nove vlade, Fuad beg je minister za notranje zadeve ter je bil velik prijatelj Mladoturkov, med tem ko je sedaj pristal Kemal paše, finančni minister pa je Zef Turani, ki je bil znan avstrijski agent v Skadru.

— d Skader, 23. novembra. Radi razkola v tiranski vladi in nesloge celokupne vlade z namestniki je nastala v albanski državni upravi zelo resna kriza. Kabinet je podal ostavko ter je novo vlado sestavil Elia beg Vrioni.

— d Skader, 23. novembra. Vzroki razkola v vrhovni albanski upravi so zelo mnogovrstni. Glavni so nastopni: Pohajenjanje alban. uprave, ki noče priznati kristijanov, 2. Vepostavljen kneza Wieda, ki goji resne namene, 3. Volitve v skupščino, ki jih noče priznati inteligencen.

ITALIJANSKO - JUGOSLOV. KOMORA.

— Rim, 24. novembra. Po vzpodbudi italijansko - jugoslovanskega komiteja se ustanovi v Rimu italijansko-jugoslovanska trgovinska zbornica.

OBRAMBNA POGODBA PROTI HABSBURŽANOM.

— d London, 23. nov. »Times« piše, v uvodnem članku o možnosti, da se Češkoslovanska, Jugoslavija in Rumunija že podpisale koncesijo, s katero se obvezujejo upirati se proti vzpostavitvi Habsburžanov. Ako ta pogodba obstaja, bi mogla ustanoviti trajno prijateljsko razmerje med Italijo in Jugoslavijo in bi mogla ojačiti države, nastale iz bivše Avstro - Ogrske.

OBRAMBNA POGODBA Z ITALIJO.

— d Beograd, 24. nov. Razen sporazuma glede jadranskega morja in zapadnih mej so objavile »Službene Novine« tudi pogodbo glede diplomatskega sporazuma z Italijo, ki je bil tudi sklenjen v Rapallu in je že ratificiran. Ta pogodba gre v prvi vrsti za to, da pazita obe državi na to, da bosta Avstrija in Madžarska striktno izvršili mirovne pogoje, dalje da se razbije protidržavni program, ki se iz teh držav razvija proti nam in Italiji.

Beograd, 24. novembra. Poleg ureditve jadranskega vprašanja in naših zapadnih mej prinašajo »Službene Novine« še dogovor o diplomatskih stikih z Italijo in ratifikacijo te pogodbe. Oslom tega dogovora je na prvem mestu točka o zvezi med Italijo in našo kraljevino napram Madžarski in Avstriji za vzdrževanje miru in reda. Drugi člen govori o preprečitvi povratka Habsburžanov na današnji prestol. Tretja točka vsebuje določbe za pobiranje antiradikalne propagande v obeh državah. Četrty člen vsebuje določbo, da obe državi skušata očitati svoje stike s češkoslovansko republiko in peta točka končno določa, da ne morete obe državi sklepati sličnih paktov, ne da bi ena prej obvestila drugo o nameravanih koraku.

SCOTUS VIATOR IN MADŽARSKA.

— d Beograd, 24. nov. V Bukarešti je došel Scotus Viator, Dr. Jassi je prejel od njega brzojavko, s katero ga pozivlja, da bi prišel tja. Kakor se doznava, gre za važne razgovore, ki se nanašajo na izpremembo režima na Madžarskem.

RAZOROŽITEV BOLGARSKE.

— d Beograd, 23. novembra. Iz Solije poročajo: S 1. decembrom bodo odpuščeni iz službe vsi častniki, podčastniki in vojniki, kolikor jih je preko števila, določenega v neuilski pogodbi. Finančni minister je objavil, da bodo z navedenim dnem ustavljeni vsi krediti, ki presegajo vsoto za vzdrževanje vojske 20.000 vojakov.

BOLGARSKO PRIZNANJE.

— d Beograd, 23. novembra. Bivši bolgarski poslanec Emanuel Načev objavlja v uglednem soljskem »Miru«, ki je glasilo slednjene stranke Daneva, Gešova in Teodorova, uvoden članek, v katerem opisuje prihod Srbov v Caribrod in okupacijo ozemlja, priznanega po neuilski po-

godbi Jugoslaviji. Načev piše med drugim: Srbska uprava je za sedaj dobra. Svobodno gibanje je popolno. Vojska in policija se ne vmešavata v vzdrževanje reda in mira v mestu. To službo vrše caribrodski meščani sami, ki jih je občina postavila za stražnike. Poveljnik se obnaša dobro napram meščanom. Vse, kar uradniki in vojski potrebujejo, kupujejo in plačajo takol. — Zatem opisuje Načev prihod naših čet v Caribrod in demontira vse lažnjive vesti bolgarskega tiska, da so baje naše oblasti ob svojem prihodu v Caribrod vršile nasilja in nepravilnosti.

HOMATIJE NA GRŠKEM.

Atene, 24. novembra. »Ateniki« je sklical za nedeljo velik meeting, na katerem naj se proglasi bivši kralj Konstantin zopet za kralja Grške. Dosedanja opozicijska zahteva, da se kralj Konstantin takoj vrne v Grško. Minister Gumaris je izdal naredbi, s katero se reaktivirajo vsi oni častniki, pristajši kralja Konstantina, ki so bili za časa Venizelosa odpušteni iz službe. Tudi v ostalih ministrstvih se dela na to, da se reaktivirajo vsi uradniki, pristajši kralja Konstantina. Okrožni načelniki Venizelosevega režima so bili vsi odpušteni iz službe.

Atene, 24. novembra. Sedanja vlada in opozicijska zahteva, da se novoizvoljeni parlament pretvori v ustavotvorno skupščino, ki bo reševala vsa aktualna vprašanja.

POVRATEK RAZKRALJA KONSTANTINA.

— d Atene, 24. nov. Priobčena je bila poluradna izjava, ki trdi, da bo vlada, ko se je jasno pokazala volja naroda, zavzela odločno stališče glede povratka bivšega kralja Konstantina. Vlade onih držav, ki načeloma priznavajo narodno samoodločbo, se morajo po versailski mirovni pogodbi vzdržati vsakršnega vmešavanja v notranje grške zadeve.

— d Pariz, 24. nov. Koncem včerajšnje seje v zbornici sta zahtevala dva poslance, da bi smela interpellirati o dogodkih na Grškem in njihovem vplivanju na francosko politiko. Ministrski predsednik Leygues je predlagal, naj se interelacije določijo na petek dne 5. decembra. Izjavil je, da se Francija noče vmešavati v notranje zadeve Grčije, toda ako bo poklican na grški prestol vladar take države, ki je bila sovrážna Franciji, jo mora opozoriti na posledice tega koraka. Mirovna pogodba v Sevresu, ki se ni ratificirana, vsebuje določbo o nadzorovanju, ki je priznalo varstvenim silam. Francoska vlada bo v tem oziru postopala skupno z angleško vlado.

ODDAJA PREMOŽENJA HOHENZOLLERNCEV.

— d Berlín, 24. novembra. Kakor se poroča parlamentarnim krogom, zahteva socialni demokrat oddajo premoženja Hohenzollerncevske pruski državi brez odškodnine. V resoluciji naj se vlada pozove zbornici predložiti zakonski načrt glede te oddaje.

AMERIKA IN EVROPA.

— d Pariz, 24. nov. »Chicago Tribune« poroča, da Wilsonovemu miru nasproti republikanci zahtevajo od Hardinga izvedbo jako radikalnega programa in sicer: Popolno odklonitev versailske pogodbe; ločitev Zedinjenih držav od entente, v kolikor pride v poštev izvedba premaganecem naloženih mirovnihih pogojev; vzpostavitev mirnega stanja z bivšimi sovražniki po preprosti izjavi kongresa in pogajanja z Nemčijo in Avstrijo glede prijateljskih pogojev.

— d Pariz, 24. nov. Senator Mac Curmick bo po nalogu novega predsednika prihodnje dni odpotoval v Evropo, da bi v zasebnih pogovorih s evropskimi državniki vtiril sporazum in določil pogoje, s katerimi bi Zedinjene države mogle vstopiti v zvezo narodov.

VILJEM NE PRIDE NA KRF.

— d Pariz, 24. nov. Na vprašanje zastopnika lista »Daily Mail«, če so resnične govorice, da je bivšemu cesarju Viljemu došlo povabilo za prebivanje na Krfu, je odgovoril bivši kralj Konstantin, da je to nalašč razširjena laž.

MIROVNA POGAJANJA V RIGI.

— d Riga, 21. nov. V sredo je bila tukaj prva plenarna seja mirovne konference pod predsedstvom ministra Dabekage, ki je izrazil svojo zahvalo letiški vladi za gostoljubnost in je izrazil voljo poljske vlade, da se mir končnoveljavno in trajno sklene in da se obdrži mirovni odnosi napram soseodom. Nasproti temu pa bo Poljska vedno pripravljena braniti svoje pravice. Mirovne preliminarje bodo podlagi za nadaljnja pogajanja. Nato je ugotovil Joffe s veseljem, da so odstranjena nesporazumljenja, ki so povzročila negotovost glede odkritostnosti Poljske v zadevi sklepanja miru. Joffe upa, da se skoraj likvidirajo čete Savinkova, Balahoviča in Petljura. Predsednik Joffe je tudi poudarjal Wranglov poraz in je izrazil svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da se pogajanja nadaljujejo pod predsedstvom ministra Dabekage.

BOJI NA RUSKEM.

— d Moskva, 24. novembra. (Brenzično). Vojsko področilo od 23. t. m.: Na severni fronti vlada mir. Na zapadni fronti smo zavzeli pri Sluzka nove postojanke. Pri Mosvjru smo obkolili ostanke Balahovičeve armade. V smeri proti Staremu Konstantinovu napredujemo. Naše čete so s smelnim napadom porazile zadnje straže armade hotmana Petljura in ovojili mesto Volodisk. Čete hotmana Petljura beže čez mejo, kjer jih Poljaki razoročujejo. Na ostalih frontah mir.

Kako bomo volili?

1. Kdor je voljen v volilne imenike, je upravičen voliti.

2. V nedeljo (28. t. m.) zjutraj naj se vsi napredni volilci enega okraja zberejo in skupno odidejo na volišče.

3. Ne pozabi vzeti s seboj kake izkaznice (bodiš domovinski, orožni ali poročni list ali kako drugo legitimacijo), kajti k volitvam ne dobiš od oblasti nikakega poziva.

4. Na volišču ravnaj tako-le:

a) Ko stojiš v glasovalno soho, povej komisiji svoje ime, priimek in svoj poklic.

b) Če te člani komisije ne poznajo, pokaži tisto izkaznico, ki si jo prinesel s seboj.

c) Komisija nato ugotovi Tvojo upravičenost do glasovanja in Ti izroči majhno kroglico, ki jo skrbno stisni v desno pest.

d) Član komisije pokaže skrinjice in Ti razloži, za katero stranko je namenjena ta ali ona skrinjica.

e) Roko s kroglico vtakni v kranjsko vprvoskrinjo, na Stalerskem v tretjo, spusti kroglico in potegni prazno, a zaprto roko zopet ven.

f) Nato vtakni prazno, zaprto roko še v vse ostale skrinjice in pokaži nazadnje že itak prazen roko komisiji.

Tako si volil napredno, demokratsko stranko, ne da bi kdo za to vedel.

Vsak glas je važen, zato poudi tudi po sosedu in prijatelju, ki ima glasovalno pravico, pa ne ve, kako naj glasuje, prišli ga na volišče, razloži mu, kako si storil sam, da tudi on stori enako in da tudi on spusti kroglico takol v prvo, to je našo skrinjico.

Naši volilci morajo imeti v bližini volišča svoj prostor in volilni imenik, da natančno lahko zasledujejo, kdo od naših še ni volil, da pravočasno pošljejo po nje. Preden naj se izvrši že dopoldne med 10. in 11. uro. Takol v popoldanskih urah je treba poiskati še vse one volilce, ki dopoldne še niso glasovali.

Po izvršeni volitvi ne hiti takol domov, ampak ostani v bližini volišča v družbi drugih naprednih volilcev, da bodo omahljivi videli našo moč in storili (kot ti) svojo dolžnost napram narodu in državi.

Za pristaje demokratske stranke obstoja volilna dolžnost, zato v nedeljo 28. t. m. zjutraj vsi na noge!

Koroške razmere po plebiscitu.

Koroške razmere po plebiscitu.

Minulo nedeljo so napravili Nemci in nemčurji v Dobrlivasi na Koroškem svoj »Befreiungsfest und Dekoration der Luza - Verteidiger«, s karikaturnim obhodom po vasl. Podobna nemška slavlja so se vršila že preje tudi v Velikoven in drugod. Karikature so predstavljale kralja Petra, generala Majstara, Narodni svet, žensko društvo, fantovsko stražo, gerenta Krašno itd. in so jih vozili na vozovih. Naši zampniki so se za ta dan umaknili čez mejo v Prevalje, da bi jim ne bilo treba gledati te komedije in da bi bili varni pred insulti.

Podčrtati je treba, da so pri tej priliki tudi javno dekorirali vse tiste barabe, ki so začasa nemško-avstrijske invazije kot člani četaške stotnije na Luži ropali po podjanskih vaseh in vlačili naše zampnike v ječe.

Naši ljudje trpijo na Koroškem strašne duševne muke. To sistematično, naravnost diabolčno zasmevanje njihovega narodnega čuta je neznosno, in huji od narodnega preganjanja, ki jim seveda tudi ni prihranjeno. Kjerkoli se naš človek prikaže, se nanj vpije: Čuš, Srb, pojdi s Kranjč! čez Karavanke, zieh ab! itd. Pretjlo jim, da jih bodo ubili, obesili, zabodli, itd., če kmalu ne

izginejo. Skozi vsak dan Nemci in nemčurji kje dobijo kakoga našega zampnika, da ga pretepajo. Nekateri so celo težko ranili. Kmetu Edvardu Rigler, po dom. Zagazda, so svoječastnemu načelniku Čitalnice v Sinjčvati neznani nemčurški zlikovci v eni noči zastrupili 38 svinj, sedaj nima niti enega prašiča več v hlevu. Nemške občinske aprovizacije imajo natančen seznam vseh onih, kateri so, oziroma o katerih sumijo, da so glasovali za Jugoslavijo. Vsi ti ne dobijo ne moke, ne sladkorja in ne drugih živil. To je povsod. Naši ljudje se jokajo in so obupani. V Dobrlivasi je ostal izmed štirih duhovnikov še samo 75letni starček prost in dekan Matija Randl, svojčastni generalni vikar za cono A. Nemci in nemčurji hočejo na vsak način tudi njega preprediti; zato ga v častnikih dolžajo, da ima agitacijsko centralo in pobirajo zoper njega podpise. Neproutano mu napravljajo podoknice, pri katerih pojejo sramotne pesmi nanj in na Jugoslavijo.

Vprašam, ali ima Jugoslavija moči in sredstev, varovati svoj prestiž in ugled tudi na Koroškem in kako misli naprej zabraniti preganjanje svojih soptlemenjakov, ki so zanjo vse žrtvovali.

Porazdelitev volišč v Ljubljani.

I. volišče v Mestnem domu:

(1097 volilcev).

Tukaj volijo: Stritarjeva ulica, Solški dvorovi, Pogačarjev trg, Lingarjeva ulica, Pred škofijo, Semeniška ul., Vodnikov trg, Studentova ulica, Krovov trg, Kopitarjeva ulica, Poljanski nasip, Poljanska cesta, Barvarska steza, Na stolbi, Strossmayerjeva ulica, Ulica stare pravde, Vojvode Mišiča cesta, Domobranska cesta, Ambrožev trg, Delarska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska cesta, Zvinovozdravka ulica, Kapiteljska ulica.

II. in III. volišče v šentjakobski deželni hiši:

(II. od A do N 767, III. od O do Z 628 volilcev.)

Semkaj spadajo: Mestni trg, Cankarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Kroljska ulica, Pod tranco, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Vodna steza, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Reber, Privoz, Za gradom, Zatiška ul., Sv. Florijana ulica, Osojna pot, Grajska planota, Sodarska steza, Rožna ul., Hrenova ulica, Vožarski pot, Pred prulami, Na prulah, Zabajak, Zvonarska ulica, Tesarska ulica, Sredina, Gruberjevo nabrežje, Karlovska cesta.

IV. volišče v šoli na Čopovem grabnu:

1008 volilcev).

Tu volijo: Emonska cesta, Čopova cesta, Na miru, Kraljevska ulica, Kraljevi nasip, Vrta ulica, Kladezna ulica, Rečna ulica, Grajska ulica, Čerkvena ulica, Kolesarska ulica, Zeljarska ulica, Karanova ulica, Pri brvi, Vogelnova ulica, Veliki štrahon, Pot na Rakovo jelo, Pot na Pasji brod, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjuška ulica, Pred konjušnico, Jeranova ulica, Na mivki, Cesta v mestni log, Zelena pot, Cesta na loko, Stranska pot, Opekarska cesta, Mala bolnarska ulica, Velika bolnarska ulica, Cesta dveh cesarjev.

V. volišče na državni obrtni hiši:

(1038 volilcev).

Tu volijo: Breg, Križevniška ulica, Salendrova ulica, Volvazorjev trg, Turjaški trg, Čevljarska ulica, Jurčičev trg, Židovska steza, Dvorni trg, Gospoška ulica, Vegova ulica (št. 10 in 12), Rimska cesta, Gorupova ulica, Aškerčeva ulica, Marmontova ulica, Gliniška ulica, Na bidevju, Triška cesta, Pred igriščem, Vrtača, Lepi pot, Gradščica (št. 14, 16 in 17).

VI. volišče na državni realki:

1005 volilcev).

Semkaj spadajo: Kongresni trg, Wolfova ulica, Prešernova ulica (3, 5, 7, 9, 11), Šelenburgova ulica, Gradščica (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11 in 13), Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8), Hilerjeva ulica, Soteška, Simon Gregorčičeva ulica, Bleiweisova cesta, Zadržna ulica, Pot v Rožno dolino, Cesta na Rožnik, Večna pot, Erjavčeva cesta, Levstikova ulica, Nunska ulica, Šubičeva ulica, Knačjeva ulica, Beethovnova ulica, Gledališka ulica (brez 7 in 10), Pod turnom, Aleksandrova cesta (leva stran), Muzejaki trg, Zagata, Igriška ulica.

VII. volišče v I. drž. gimnaziji:

(923 volilcev):

Tu volijo: Aleksandrova cesta (desna stran), Tomanova ulica, Gajeva ulica, Dunajska cesta, Janez Trdinova ulica, Gospodstvska cesta, Cesta na Goronjsko železnico, Za bežigradom, Hranilična cesta, Vodovodna cesta (24, 26 in 28), Kolizejska ulica, Krsnikova ulica.

VIII. volišče v Justični palači:

(835 volilcev).

Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran), Sv. Petra cesta do št. 34, Sv. Petra nasip do št. 35, Prečna ulica, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Kralja Petra trg, Sodna ulica, Cigaletova ulica, Komenskaga cesta do Resljeve ceste, Slomškova ulica do Resljeve ceste, Dovozna cesta, Linhartova ulica, Pokopališka ulica do št. 19, Cesta na južno železnico, Pražakova ulica, Frančiškanska ulica.

IX. in X. volišče in sicer IX. na učiteljski hiši od A do L (563 volilcev); X. v šoli na Ledini od M do Z (584 volilcev).

Tu volijo: Resljeva cesta, Tabor, Sv. Petra cesta od št. 36 do konca, Sv. Petra nasip od št. 37 do konca, Vrhovčeva ulica, Metelkova ulica, Čopova cesta, Škofja ulica, Stanko Vrazov trg, Usmjarska ulica, Radeckega cesta, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Vojaška ulica, Prisojna ulica, Na Friškovec, Pokopališka ulica št. 29, Slomškova ulica od št. 7 dalje, Komenskaga ulica od št. 16 dalje.

XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici:

(649 volilcev).

Tu volijo: Ahaciljeva cesta, Sv. Martina cesta, Zaloška cesta, Stara pot, Cognarjeva ulica, Halzaplova cesta.

Bohoričeva ulica, Ravnikarjeva ulica, Zalogarjeva ulica, Poljska cesta, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Vodmatski trg, na zavreht.

XII. volišče na vojaškem strelišču:
(547 volincev).

Tu volijo: Izanska cesta, Dolenjska cesta, Hradeckega vas, Rakovniška ulica.

Iz naše kraljevine.

— Kovani drobiž. Minister za finance je določil komisijo, ki ima nalogo, prevzeti kovani drobiž, ki se izdeluje v dunajski kovnici denarja. Komisija odpotuje 28. t. m. na Dunaj, odkoder bo začela odpoštati novi drobiž v določenih množinah v posamezne pokrajine. Vrednost novega kovane drobiža znaša 30 milijonov dinarjev.

— Odlikovanje dr. Trumbića. Regent je odlikoval bivšega ministra za zunanje stvari dr. Trumbića z redom Sv. Save I. razreda.

— Prekrstitev ulice v Beogradu. Občinski odbor je sklenil, da se Resavska ulica predeli in imenuje po Zrinjskem in Frankopanu.

ca, Galjeva, Orlova ulica, Orna vas, Illova, Hauptmanca.

XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli
in sicer XIII. s škrami A do L (743 volincev), XIV. pa s škrami od M do Z (778 volincev).

Tukaj volijo volilci iz Spodnje Šiške.

— Odseki glavne kontrole. Glavna kontrola v Beogradu je ustanovila svoje odseke v Novem Sadu, Velikem Bečkeru, Pančevu in pri carinarnici v Zagrebu. Ti odseki bodo pričeli z delom v kratkem.

— Poslanci in železniška uprava. Ravnateljstvo državnih železnic je odredilo, da poslanci nimajo pravice do brezplačne vožnje na ekspresnih vlakih; temveč samo na brzovlakih.

Volilci na Kranjskem!

Volilna skrinjica naše stranke se nahaja na prvem mestu. Vrzite krogljico v prvo skrinjico.

Politične vesti.

— Dokaz slabosti. Na najbolj nedostojen način voditi volilno borbo klerikalna in narodnosocijalna stranka. To dokazuje njihovi listi, ki so polni najostudnejših obrekovanj in napolnjenj, polni surovih osebnih napadov, polni najpodernejših obdolžitev in očitaj. Obe stranki čutita svojo slabost, zato kričita in vprijetata, da bi s svojim krikom privabila v svoj taber vsaj nekaj nerazsodnih kalinov. Toda danes so volilci strankarsko že tako trdno opredeljeni, da klerikalcem in socijalcem tudi to sredstvo ne bo uspelo. Obe stranki bosta dosegli prav nasprotno: Volilci bodo uvideli, da je med vsemi strankami najpoštenjša jugoslovenska demokratska stranka, ki v volilni kampanji ne uganja nobene demagogije in se v boju poslužuje vseskozi dostojnih in poštenih sredstev. JDS se pač zaveda svoje idejne moči, za to ji ni treba toli na veliki boben, še manj pa operirati s blatom in gnojnico!

— Naši shodi. Shod JDS v Kočevju v četrtek, dne 25. t. m. popoldne ob 4. zvečer pa sestanek v Dolenji vasi. Govorita gg. dr. Kramer in dr. Klepec. Shod JDS v Mostah dne 26. novembra zvečer pri g. Antonu Pečarju. Govorita gg. Franchetti in M. Cimerman. Shod JDS pri Slamiču na Tržaški cesti za Vič ob 8. zvečer dne 25. novembra. Govorita gg. dr. Žerjav. Sestanek obrtnikov v Litiji in v Šmartnem pri Litiji dne 25. novembra v četrtek. Govorita gg. Franchetti.

— Volilni shod na Viču. Danes, v četrtek, 25. t. m. zvečer ob 8. se vrši na Viču v gostilni pri Slamiču (Olince) volilni shod JDS, na katerem bo govoril kandidat za kranjski volilni okraj g. dr. Žerjav. Sosemljeniki, udeležite se polnoštevno tega shoda!

— Med ljubljanskimi volilci se dobe tako nepoučeni gospodje, da je jo. Tako je vprašal nedavno eden kandidata, ki je na listi na drugem mestu, ali bo njegova skrinjica prva ali druga na volišču. Da ne bo prišel nobeden volilec v zadrego in iskal za kandidata, ki je na listi na primer na 12 mestu, dvajsete skrinjice, počite take neortodoksne volilce, da je skrinjica JDS prva in da odda glas za vse štiri kandidate JDS, kdor spusti krogljico v prvo skrinjico.

— Neudeležba meščanov pri občinskih volitvah v Beogradu in Zagrebu je pomagala komunistom do zmage. Demokratski volilci, ki bi se iz brezbrilnosti v nedeljo, 28. t. m. ne udeležili volitve in ne oddali krogljice v prvo skrinjico, store isto, kakor ljudje, ki bodo šli glasovati za tretjo komunistično ali četrti katoliško internacionalo. Napredni volilci, ki ostanejo v nedeljo doma, bodo s svojo neudeležbo pomagali boljševikom in katoliškim komunistom klerikalcem. Sosemljeniki JDS, v nedeljo vsi na volišče!

— Shodi demokratske stranke v Ljubljani so dokaz, da je pretežna večina ljubljanskih volilcev v taboru demokratske stranke. Vsi shodi so tako številno obiskani, kakor še nikdar pri nobenih volitvah. Vidi se, da nedostojna volilna agitacija nasprotnih strank nima drugega uspeha, kakor da se napredni volilci še krepkeje oklepajo svoje stranke, kakor dosedaj. Včeraj je bil v Turkovi gostilni shod demokratske stranke za Poljski okraj. Vsi prostori so bili prenapolnjeni, mnogo volilcev pa je stalo celo na cesti. Na shodu so govorili nosilci demokratske liste v Ljubljani župan dr. Ivan Tavčar, ki je razvil svoj program, obrtnika Josip Turk in Fran Stare, dr. Pestotnik. To minc in invalid Gspan. Zborovalci so z navdušenjem prihrleli izvajanjem govornikov in sklenili, da napno vse svoje sile, da izvolijo svoji stranki pri volitvah čim največji uspeh. Takisto lepo je uspel shod na Tržaški cesti pri Obliaku, kjer so govorili številno zbrani volilcem dvoranskega okraja kandidat dr. Albert Kramer, prof. Josip Breznik in dr. Josip Lavrenčič.

— Gonja proti dru M. Brezgarju. Pišejo nam, če hoče sprožiti zlobne jezike proti sebi, ženi se ali pa kandidira! Resnica tega prevorila se kaže, žal, zopet v tekočem volilnem boju. Združeni zvezi klerikalcev in narodnih socijalcev ni nobena laž dovolj neumna, in nobeno obrekovanje dovolj podlo. Ker ne morejo pobiti načel, so se obesili na osebnosti. Ker je dr. Brezgar prvi kvalificirani kandidat JDS v sta-

vest arbskega dopisnega urada na Krfu, da so ameriški Jugoslovenci sporočili ministrskemu predsedniku Pašiću, da smatrajo vsi kralja Petra za jugoslovenskega kralja, komentiral takole: »Srbskemu dopisnemu uradu manjka torej celo v tem resnem času resnosti. Kralj Peter mu menda za to predpustno burko ne bo posebno hvaležen, ker ga le osmeši. Tistim v Ameriki, ki kralja Petra smatrajo za »jugoslovenskega kralja«, pa povemo, da o tem nimajo prav nič govoriti. Mi, ki živimo na jugoslovenski zemlji, smo uslišli kralja Petra in njegovih agentov zavrnili tako, da je veselrska propaganda med Hrvatini in Slovenci za vedno odpravljena. Mi smo ponosni, da smo Avstriji in hočemo vedno Avstriji ostati! Temu izvolji svojih srčnih čustev je glavni organ klerikalne stranke dal še povrh naslov »Kralj brez prestola in njegov časnikarski urad«. Če je torej »Slovenec« leta 1917. slovenec izjavljaj, da so klerikalci ponosni, da so Avstriji in da hočejo vedno ostati Avstriji, je jasno, da se tudi sedaj niso izpremenili. Na zunan se sicer delajo Jugoslovenci, v svojih srcih pa so stari avstrijski in habsburški hlapci, kakoršni so bili poprej. Kdor neče, da bi pri nas zopet zavladali Habsburžani in ž njimi Nemci ta ne bo volil s klerikalci!

— Verouk in šola. Pišejo nam: V mnogih krajih imajo gospodje kateheti skrb samo za agitacijo in volitve. Verouk jim je deveta briga in nimajo časa za svoj predmet v šoli. Katehet enostavno pove: ne bo me! Ljudje se pa jezijo nad neredom, češ otroke pošiljamo v šolo, pa prihajajo predčasno domov, ker »gospod nimajo časa«. Nekateri pa reko: zdaj se vidi, kdo podi krščanski nauk iz šole. Verouk gospodom še mar ni, brigajo se samo za politiko in le za politiko. Ako učitelj zamudi le eno uro, ga takoj ovdajo. Za katehete ne velja ista mera. Teden pred volitvami bo na malokateri šoli verouk. Lepe razmere! — Kanonik Nadrah ima priliko za interpelacijo pri seji višjega šolskega sveta in pri knezoškofski-ordinarijatu, ker je tako goreč duhovnik za vero. Upamo, da bo zahteval odgovora od vseh katehetov, ki zanemarjajo pouk verouka na šolah.

— Slička z barjanskega shoda. Preteklo nedeljo dne 21. t. m. se je priglanelo na shodu JDS na Barju kvara-inštalater Babnik. Komej je odprl usta, že je začel oseba napadati gosp. župana dr. Tavčarja. Gospod župan mu je pa rekel: »Gospod Babnik, Vi ste dobili več darovanega od magistrata kot vsak dosedanji župan plače! S poje-majšo sapo je hotel Babnik še nekaj povedati iz svojega narodnosocijalističnega evangelija, toda g. Turk mu je zakričal: »Vi Judež Iskarjot, ki ste prodali naše politično društvo na Poljanah narodnim socijalistom! To je Babniku sapo tako zaprlo, da se se mu jele noge šibiti in vesdel se je, rekoč: »No, pa ne bom več govoril.« Za to pametno izjavo je žel veliko priznanje.

— Volilna borba v Mariboru. Iz Maribora poročajo, da v zadnjem času klerikalci napenajo vse moči, da pripomorejo dr. Korošcu do zmage. Klerikalni agitatorji preplavljajo mesto z letaki, v katerih se naštevajo vrline dr. Korošca in blatto napredne stranke, istotako pa so tudi narodni socialisti na vseh oglih nabili svoje letake. — Danes se vrši v Mariboru velik protesten shod trgovcev proti postopanju verižniškega urada.

— Volilno gibanje v Dalmaciji. Sedem kandidatkih list ima Dalmacija sedaj, ko je obilavila svoje kandidate tudi »nezavisna vanstranačka grupa«. Znana imena v tej grupi so: dr. Trumbić, dr. Cingrija in dr. Smolaka. Za grupo se zavzema list »Novo Dobro«. Kakor razvidno iz dalmatiških listov, je volilno gibanje jako živahno po vsej deželi. Demokratska stranka povdarja v svojem programu na volilce, da let je demokracija vrhovni cilj. Mi hočemo Jugoslavijo demokratsko, pred vsem pa življenja zmogljivo. Spas države in naroda je prva naša dolžnost. Zahtevamo ravnopravnost za vsa tri imena, hegemoniji ni mesta med nami! Tudi demokratska stranka kandidira dr. Trumbića. Znana politika v listi sta dr. Krstelj in dr. Oršonogo.

— Kandidat hrvatske zaednice v Dalmaciji. Zagreb, 24. novembra. Danas-nil »Hrvat« priobčuje kandidato listo hrvatske zaednice v Dalmaciji. Nosilec liste je minister dr. Mate Drinković, prvi kvalificirani kandidat pa hrvatski ban dr. Matko Lazinja.

— Črnogorci proti komunistom. Iz Nikšića poročajo: Veliko komunistično skupščino, ki jo je sklical dosedanji konzul razkralja Nikole v Pragi Lazar Gjurović, je organizirana omladina razgnala ter nato manifestirala po mestu in vzklakala edinstvo države ter dinstitil Karagiorjevičev. Nekateri so hoteli komunističnega agenta linčati, pa ga je rešila policija s svojimi pooblaščenim.

— Demistla dr. Trumbića definitivno. Beograd, 24. novembra. Minister notranjih zadev Drašković je jossell včeraj ministra dr. Trumbića, da ga pregovori in da Trumbić ostane na svojem mestu do izvedbe dogovora z Italijo. Minister dr. Trumbić je ostal neposustljiv. Šnoči le prestolonaslednik regent podpisal akt, s katerim se ministra dr. Trumbića odvoče vseh obveznosti ter imenuje za njegovega namestnika ministrskega predsednika dr. Vesniča. Minister dr. Trumbić odnottle v soboto ob 6 iz Beograda preko Bakra v Split.

— Švicarski kredit za naše kulturne ustanove. Beograd, 24. novembra. Pregovori med našo in švicarsko vlado glede naleta posojila za kulturne ustanove v naši kraljevini so rodili ta uspeh, da je švicarska vlada dovolila kredit 500 milijonov švicarskih frankov brezobrestno za dobo 25 let.

— Angleška in Jugoslavija. V angleški spodnji zbornici je bilo stavljeno vprašanje, ali angleška vlada se plačuje beogradskega vladnega subvencije. Finančni minister je odgovoril, da se ne izplačuje nikak subvencija, vprašanje o posojilu 700.000 funtov šterlingov v svrhu obnove dežele pa se ni rešeno. Izplačuje pa se 25.000 funtov šterlingov na leto za vzdrževanje jugoslovenskih dijakov v Angliji.

— Zakaj so Čehi zastopani v predsedstvu Zveze narodov. Italijanski zakladnik minister Schanzer je poslalni zastopniku češkoslov. tiskovnega urada, da je hotela Zveza pri volitvah podpredsednikov oddati jedno mesto narodom, ki so bili osvobojeni z lastnim junaštvom. In tako so določili Čeha dr. Beneša za to podpredsedniško mesto, vpoštevaljo češkoslovaški narod, ki je polkisan igrati važno vlogo v politiki srednje Evrope.

— Galški Ukralinci si žele federacijo z Češkoslovaško. V Ženevo je prispela zapadnoukralinska delegacija iz vzhodne Galicije, ki je predložila Zvezi narodov spomnico o postopanju poljskih civilnih in vojaških oblasti. Poljaki izvajajo najkru-tejšo grozovlado, zapirajo Ukralince, jih obešajo, konfiscirajo imetje, zapirajo šole. Spomenica se zavzema za samostojnost vzhodne Galicije, kakor je bila po prevratu razglašena, in povdarjajo, da ne morejo več obstati pod Poljsko, rajše si žele federacije s Češkoslovaško, vpoštevaljo ogromno razliko med češkoslovaško upravo v Podkarpatski Rusiji in poljsko v vzhodni Galiciji. Češkoslovaška uprava se trudi za dobrobit prebivalstva, poljska pa ubija Ukralince.

— O Gornji Šleziji. Poljski generalni konzulat v Zagrebu na podlagi dodeljenih uradnih poročil demantira vest, po kateri se kaže poljske čete grozijo na gorenje šlezjski meji. To vest so zadnje čase nekoliko-krat prinesli ljubljanski listi. Poljska vlada ima v rokah ves dokazilni material, da uradna Nemčija sistematično intenzivno organizira svoje čete, ki imajo nalogo, da z oboroženo silo preprečijo plebsit v Gornji Šleziji. Vse vesti o tem, da se kaže poljske čete zbiraajo ob gorenji šlezjski meji je treba smatrati za izmišljene in namenoma širjene po Nemcih za to, da zakrijejo svoje vojaške priprave.

— Proč z vsemi tuili spomeniki! Tako ključno češki listi, zahtevalo, da se odstranijo v češkoslovaški republikli vsi habsburški in madžarski spomeniki, drugače ne bo z lepa miru. Na dunavskem pobrezju v Bratislavi stoji še velik spomenik Marie Terezije, dalje spomenik pesnika Petfiila (rodod Slovaka, Petroviča). V Devinu ogromni spomenik Arpadov, ki kaže le podarmiljenje slovaške dežele. Vse te spomenike odstrani, ker ljudstvo to zahteva.

Dnevne vesti.

V Ljublanji, 25. novembra 1920.

— Praznik ujedinenja. 1. december se praznuje kot državni praznik ujedinenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo pod žezlom dinastije Karagiorjevičev. V ta namen se daruje ta dan ob 10. uri v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja slovesna sv. masa z zahvalno psmio in z državno himno. Tudi v svetiščih vseh drugih verolizpovedanih se vrši služba božja z običajnimi obredi. Na šolah se ne vrši pouk, v državnih in drugih javnih uradih in obratih in po možnosti tudi v zasebnih obratih naj delo počiva vsaj med službo božjo, da se more čimveče številu prebivalstva udeležiti proslave. Po cerkveni slavnosti se vrši vojaška parada, po paradi pa v slavnostnih prostorih predsedništva deželne vlade svečana poklonitev. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopijih državne zastave. Tudi zasebniki se pozivljajo, da okrase svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami. Društva in korporacije, ki se žele udeležiti svečane poklonitve, naj to prijavijo ustmeno ali pismeno predsedništvu deželne vlade do 30. t. m.

— Predsednike volilnih odborov po deželi na Kranjskem, Stajerskem in v Prekmurju, v kolikor so naši sosemljeniki, kakor tudi druge naše pristaje prosimo, da nam takoj pošljejo brzojavna ali telefonska opočila o izidu skrutinila. Telefon-ska številka uredništva je 34. Vse stroške jim povrnemo. Brzojavni uradi bodo v soboto, nedeljo in ponedeljek poslovali po dnevi in ponoči. — Uredništvo.

— Kaj se s preiskavo proti dru Gosarju? Dr. Gosar zatrjuje, da ni res, da bi se nahajal v kazenski preiskavi zaradi hudodelstva proti domovini. Zagotavljamo, da je državno pravdnštvo že odredilo proti nle-mu preiskavo radi hudodelstva po § 85. srbskega kazenskega zakona. Za to hudodelstvo je določena kazen 20letne ječe. Gre se za delanje, ki ga je zagrešil dr. Gosar v Tiraspolu sredi meseca decembra 1918, torej v času, ko je bilo narodno in državno ujedinenje že proglašeno in izvedeno. To smo smatrali za potrebno, da ugotovimo, naloga sodišča na je, da s preiskavo dožene Gosarjevo krivdo. Kolikor smo informirani, je dr. Gosar že dobil poziv, da se zgla-si pri preiskovalnem sodniku.

— Orgesch. Zadnji čas se mnogo govori o organizaciji Orgesch, ki jo je ustanovil znani major in gozdarski svetnik Escherich v Isnu na Bavarskem. Ta organizacija Escherich (od tod ime Orgesch) je veljala na zunan za nestransko neniško organizacijo, že v svojih statutih pa se je postavljala na popolnoma vojaško stališče ter zahtevala od svojih pripadnikov strogo vojaško disciplino in brezogovorno pokorščino voditeljem. V nadaljnjem pa se je organizacija postavljala tudi na stališče, da sedanji mirovni pogodbi ne prizna in da ne prizna zlasti prav nobene teritorialne izpremembe Nemčije. Pri tem se Orgesch ni omejevala samo na Nemčijo, marveč je segala pod krinko »oživlje-nja nemškega narodnega duha« tudi v Avstrijo in zlasti na Tirolsko, kjer se je tej organizaciji tudi posrečilo zbrati večje število pristajev, proti katerim je bila naperjena končno tudi znana enodnevna posebne republike vzhodnotirolske. Soloh si je ta organizacija postavila v svoj program stvari, ki so izključno pravica države in državnih korporacij, tako da je program sam razodeval cilj in namene cele organizacije, namreč pripraviti tla novi državni obliki, ki je nasprotna sedanjemu ustroju Nemčije in Avstrije, torej nasprotna tudi tendencam in namenom antante. Pa to je samo program. Orgesch pa je šla še delj. Ustanovila je na Bavarskem takozvane »Einwohnerwehren« ter jih oborožila s puškami. Skoraj vsak kralj ima tak četo, ki stoji brezogovorno pod poveljstvom bivšega majorja Eschericha. Orgesch zasleduje torej pri tem tudi vojaške cille, dobiiva velikanska denarna sredstva od zunaj in pripravlja povratek monarhiji in Hohenzollerncem, katerim hoče prnesti na krožniku kot zrelo jabolko tudi Avstrijo. S tem se postavlja ta organizacija popolnoma v nasprotje z zahtevami antante ter ustvarja državo v državi in povečuje brambno in napadalno silo Nemčije. Od kreative duha so torej Nemci že prešli do vezbanja teles in do javnega razkazovanja svoje umornosti. Ne bo dolgo, in Nemci bodo prešli k dejanjem.

— Častna sablja Mackensenu. Komitat Norrad je predlagal mestu Rahu, naj izroči branitelju Madžarske, feld-maršalu Mackensenu častno sabljo, ki naj mu nudi zaščeno za nepravično postopanje pod Karolyjevo vlado.

Sosemljeniki na Stajerskem in Prekmurju!

Volilna skrinjica Jugoslov. dem. stranke je tretja, obrobljena z drž. trobojnico. V to skrinjico spustite volilno krogljico.

— Zemljevid Slovenskega ozemlja. Slovenska Matica izda kralju zemljevid, ki obsega vse ozemlje, kadar biva slovenski narod in se govori slovenski jezik. Sirok je 93 cm, dolg 127 cm ter predstavlja prvotno večje kartografsko delo s popolnoma slovenskim imenovanjem. Sestavljen je iz štirih listov, katere lahko rabi vsakdo posamezno, ali pa jih da slepit. Matica je vanj založila vse svoje premočno premoženje tako, da ne more priči prei z izdajanjem knjig, dokler ne proda izdatnega števila zemljevidov. Zato naj vsak rojak naroči takoj zemljevid prvič zato, ker je gotovo njegova vsakdanja praktična potreba, da ima prvi res slovenski zemljevid slovenskega ozemlja v svojem domu in ker v drugi vrsti podpre Slovensko Matco v njenih čisto kulturnih stremljenjih. — Zemljevid stane celoten na štirih listih 80 kron brez nalepljenja. Naročnipo sprejema Matica takoj in sicer 80 kron in posebej poštno na račun enega izvoda. Če bodo stroški večji, kar pa ni pričakovati, bodo morali naročniki še primerno vsoto doplačati. Mnogo matičarjev je plačalo naročnino za zemljevid in nalepljenje že pred volno. Ta plačila bo Matica vračunala.

— Pošta in volitve. Poštni uradi po Sloveniji bodo imeli dne 27., 28. in 29. t. m. v krajih, kjer je več poštnih nameščencev na razpolago, permanentno službo podnevi in ponoči, a tudi v krajih, kjer posluje pri pošti samo ena oseba, bo le-ta na razpolago ob vsaki uri.

— Odlikovanje. Našega rojaka Jernela Kramerja, ki je nedavno tega slavil 40letni jubilej, odkar deluje v državni tiskarni v Beogradu, je regent Aleksander odlikoval z redom Sv. Save V. razreda.

— Gosp. dr. Kramer ca. Est. Narodni socialist Est je očital kandidatu JDS, g. ministru na razpoloženju dr. Albert Kramerju verižništvo in druge čednosti. Gosp. dr. Kramer je ponudil g. Estu priliko, da svoje trditve pred sodiščem dokaže. Jutri bi se morala vršiti obravnava v Skofiji Loki, toda g. Est se je obravnave zbal ter jo je zavlekel s tem, da je predložil sodišču celo vrsto ugovorov. Obravnava se je morala preložiti na kasnejšo dobo, toda gotovo je, da g. Est ne uide zaslužen kazni.

— Hitro razševanje. Nekal dni predno so morali naši orožniki zanustiti Koroško, je poginil posestniku Hussu v Resnici pri Borovljah, znane mu zagrozenemu nemčurju, nes. Posestnik ga je hotel takoj zakonati na svojem vrto, toda njegova boljša polovica je bila drugega mnenja in je predlagala, da naj mož počaka tako dolgo, da bodo morali jugosloven-

iki orožniki zapustiti Koroško. Potem naj položijo psa v krsto in bodo slovesno pokopali Jugoslavijo v obliki pasjega kadavra. Može je bil s tem zadovoljen in ko so odšli jugoslovski orožniki, so imeli v Resnici sijajen prizor. Jugoslavijo so nesli v veliki krsti iz Hussove hiše in Huss sam je prepeval pogrebne pesmi. Z okna pa se je oglašala Hussova, da naj psa le globoko pokopljejo, da se Jugoslavija ne bo nikdar več vrnila. In zgodilo se je po njeni želji. Toda tri dni pozneje je potrkala smrt na vrata Hussove hiše in poklicala s seboj gospo Hussovo. In četrti dan so Hussovo pokopali še globeje, kakor njeneza psa, da ne bo hodila nazaj.

— **Dvakrat bodo volili bogoslovce.** Iz zanesljivega vira se nam poroča, da so bogoslovci vpisani na kmetih v volilnih imenikih in to zlasti v onih občinah, katere imajo klerikalci v rokah. Ker so tudi v Ljubljani vpisani, bodo volili dvakrat. »Slovenčev« poziv, da njegovi ljudje volijo že dopolne, ima torej namen prisiliti nekaj glasov klerikalni stranki. — Svojem zaupnikom na kmetih priporočamo te bogoslovce.

— **Vsa Komenskega ulica volil na učiteljsku,** oziroma v šoli na Ledini in sicer na učiteljsku volilci s črkami A do L, na Ledini pa od M do Z.

— **Telefon v Novem mestu.** Pri poštne uradu v Novem mestu se je otvorila dne 6. novembra t. l. telefonska centrala z javno govorilnico.

— **Sprememba posesti.** Bivši Ravniharjevo hišo v Stritarjevi ulici je kupila »Slovenska banka«, ki si v tej hiši uredi tudi svoje poslovne prostore.

— **Zvišanje stalnih pristojbin.** Ker se je uredba z dne 29. septembra 1920 št. 30.000. Uradni list št. 383. o novem povišanju stalnih pristojbin za 100% v pokrajinah izven Srbije in Črne gore tudi od finančnih organov napačno razlagala, opozarja generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu, da se omenjeno povišanje nanaša na stalne pristojbine skupno z njihovim dosedanjim poviškom, tako da je na primer vloga, katero je bilo prvotno kolikovati z 2 K, po začasnem zakonu z dne 4. aprila 1920, s 4 K, zdaj zavezana kolku 8 K, ne pa 6 K. Ta novi povišek pa zadeva, kakor rečeno, samo stalne pristojbine, ne pa tudi lestevidnih in odstotnih.

— **V Krškem je umrl dr. Jurij Pučko,** ondolni notar v starosti 63 let. Z njim legel v grob eden najboljših sinov slovenskega naroda. Rojen je bil v onih lepih Slovenskih gorah, (v St. Andražu pri Ptaju), ki so dale Slovincem nebroj odličnih domoljubov. Šolil se je ranjki v letih 1870—1880 na mariborski gimnaziji. Njegovi sošolci so bili nepozabni dr. Dečko, dr. Janjo Babnik, dr. Murko, dr. Munda, možje, ki so delali, oziroma se delajo sebi in Slovincem čast. Po končenih študijskih letih je stopil ranjki dr. Pučko v notarsko pisarno v Mariboru, kjer je z drugimi mladimi domoljubi sodeloval pri raznih narodnih podjetjih, osobito pri »Studentische Post«. Zapustil je Maribor bil je kratak čas notarski konceptist v Kamniku. Pred 30 leti pa mu je bil podlegel notarijat v Krškem, četudi so se na Dunaju obotavljali podeliti ga odločnemu Slovincu. Menda so mu le njegovi odlični študijski uspehi pripomogli, da mu niso mogli odreči tega dobrega novarijata. Pučko je bil kot notar svoje junine — člon Jtzoa. X kv na svojem mestu. Tukaj je porabil svoje juridično znanstvo, svoje poznanje kmetijskih razmer in kmetijskih nalog sebi v korist in v blagor ljudstva. Z eno besedo: ranjki dr. Pučko je imel uzorno notarsko pisarno, za katero je živel in umrl. Pretrgala mu je nit življenja nagla smrt — kap. Glede njegove osebnosti, ki je bila sicer skozl korakta, so Slovenci v Krškem le to obžalovali, da ni bil ranjki, ki se res ni silil v ospredje, prevzel raznih častnih mest, kjer bi bil kot učen in praktičen mož lahko veliko koristil narodni, gospodarski stvari. Ponujali so mu n. pr. že pred leti županstvo, a je vse odklonil. Kljub temu bo ostal ranjki v blagem spominu. Kot mož, kot čvrst Slovenec, Blag mu spomin, njegovi rodbini iskreno sožale.

— **Slovenske obrtnike-mojstre** opozarja invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrbstvo na sledeča dejstva: Velika večina slovenskih invalidov je zelo delo- in redoljubna, izjemno so čedalje redkejši. Slovenski invalidi je uvidel, da si le z lastnim sodelovanjem more izboljšati sedanje bedno stanje in zagotoviti si lepšo bodočnost. Mnogo slovenskih invalidov je tako pohlebljivih, da ne morejo več opravljati svojih prejšnjih poklicev; zato se žele izučiti novih poklicev, in Invalidska uprava jih v tem pogledu podpira. Ustanovila je takozvano Invalidsko šolo v Ljubljani, kjer dobivajo stanovalstvo, hrano in drugo oskrbo invalidi, ki se hodijo učiti v šole in k obrtnim mojstrom. Obrtniki-mojstri, ki imajo invalide-vajence, priznavajo soglasno, da imajo v teh invalidih prvovrstne redne in uporabne vajence ter so ž njimi povsem zadovoljni. Invalidska uprava želi, da bi se kroz obrtnikov-mojstrov za sprejemanje invalidov, vajencev kolikor

mogoče razširili v Ljubljani in po drugih krajih Slovenije. Invalidska uprava jamči za vsakega invalida, ki ga pošlje kakemu mojstru v učenje; zato želi, da bi se mojstri, ki bi lahko sprejeli invalide za vajence, priključili v našemu uradu (Invalidski oddelek, Šentpeterska vojašnica v Ljubljani). Tekom privedenega leta napravi Invalidska uprava enak in morda še večji invalidski zavod v Celju. Za sedaj bi tudi Invalidska uprava rada namestila invalide-vajence po drugih krajih in je pripravljena prispevati mojstrom samim za vzdrževanje invalidov ter pričakuje od strani mojstrov ponudb in priglasov.

— **Poročil se je in vstopil v katoško vero** včeraj gospod Karel Saprov, ruski dijak, sin tovarnarja, doma iz Vladivostoka, z gđc. Anko Ložar v St. Vidu pri Zatični. Mladima poročencema obilo sreče!

— **Nemška predrznost.** Iz Maribora poročajo, da se je izrazil le-karnar König v kavarni »Rotovž« sledeče: »Jetzt wird die Grenze bei Leitersberg gezogen, dann bekommen wir in Marburg Plebisit. Da werden die Windischen laufen!« — Predrznega iztvača je policija spravila na varno.

— **Nakup sveta za cerkev v Mariboru.** Iz Maribora nam poročajo, da so klerikalci kupili na Kralja

Petra cest svet za zgradbo cerkve sv. Magdalene za 481.000 K. Mestni svet je odobril to kupčijo, ne da bi bil vprašal za mnenje občane.

— **Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljana.** V času od 14. do 20. novembra se je rodilo v Ljubljani 28 otrok, umrlo je 18 oseb, med njimi 8 domačinov. Umrli so za grizo 3 tuji, za vrtico 1 tuje, za jetiko 2 osebi in vsled nezgode 1 oseba. Oboleli so za škrlatno 1 oseba, za tifusom 1 tuje, za grizo 2 tuja in za vrtico 1 tuje.

— **Glavni tobačni zalogi v Mozirju** in v Laškem sta razpisani do 21. decembra. Prva je donala čistega dobička 12.974 K, druga pa 49.179 K. Do 21. decembra je razpisana tudi glavna tobačna trafika v Laškem št. 128.

— **Zanikrnost.** Vse postaje in postajališča na naši dolenjski železniški progi so opremljena z vozniimi redi, samo novomeška postaja, največja na vsej progi, dela v tem oziru izjemo — a ne čisto. Na celnem novomeškem kolodvoru ne najdeš niti enega voznega reda reda državne železnice, temmanj seveda voznih redov sosednjih hrvatskih prog ali južne železnice. Tako so potniki ali mešani prisiljeni, ako hočejo kam potovati, da gredo na postajališče v sosednjo Kandijo, kjer najdeš vse te vozne rede. To je gotovo velika malomarnost nasproti potujočemu občinstvu. Upamo, da bodo te vrstje zadostovale, da se ta nedostatek odpravi.

— *

Volilci!

Spominjajte se, da so klerikalni poslanci v bivšem avstrijskem parlamentu bili tisti, ki so odobrili zakon o volilni dolžnosti do 50 let.

Spominjajte se, da so klerikalci, na čelu jlm dr. Šusteršič in dr. Pegan, bili edini v Sloveniji, ki so ščuvali na vojno proti Srbiji.

Spominjajte se, da je klerikalna Slovenska ljudska stranka izdala ob izbruhu vojne okrožnico na svoje zaupnike, v kateri jih je pozivala, naj vsakega narodno mislečega Slovence ovdaj kot srbofilca in rusofila ter ga izroče krvniku.

Spominjajte se, da je bilo na stotine poštenih Slovencev in Slovenk na podlagi teh klerikalnih ovadov vrženih v ječo.

Spominjajte se, da so znani klerikalni veljaki, ki jih še sedaj klerikalna stranka trpi v svoji sredi, izročili kmeta Brenceta na Dovjem in kovača Kromarja v Črnomlju avstrijskemu krvniku.

Uvažujte, da klerikalna stranka deluje za malo Slovenijo, v svrhu da bi lažje spravila Slovence pod nemški in habzburški jarem, kjer so že pripravljene ječe in vešala za vse zavedne Slovence.

Uvažujte, da bi se v tem slučaju vsem nam godilo tako, kakor se godi sedaj našim slovenskim rojakom na Koroškem.

Uvažujte, da je klerikalna stranka s svojo nesrečno politiko zalgrala koroški plebiscit.

Uvažujte, da je klerikalna stranka vsled nesrečnega koroškega plebiscita sokriva našega neuspeha pri pogajanjih z Italijo.

Kateri pošten Slovenec more glasovati za tako siranko? Nobeden!

Najnovejša poročila.

D' ANNUNZIO OKUPIRA VSO JADRANSKO OBAL?

— **d Split, 24. nov.** Včeraj ob 2. popoldne je letel nad Splitom D' Annunzjev aeroplan, ki je metal letake, v katerih poziva D' Annunzio prebivalstvo, na bo pripravljeno, da bo v kratkem okupiral ves Jadran, ki so ga ministri v Rapallu izročili jugoslovnski požrečnosti. Poziva prebivalstvo, naj se vežba v orožju ter čaka na osvobodjenje. Ko se je moglo spoznati, da je bil aeroplan D' Annunzjev, je med tem že odletel dalje.

ITALIJANSKI POSLANIK.

— **d Beograd, 24. nov.** Vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je izdala agremnt za novega italijanskega poslanika profesorja Manzonia, ki je bil dolgo vrsto let načelnik v ministrstvu za zunanje stvari v Rimu.

POMILOŠČENJE IZ SOLUNSKEGA PROCESA.

— **d Beograd, 24. nov.** Podpisani je ukaz, s katerim so pomiloščeni potkovniki Milan Milovanović, Čeda Popović, Radoje Lazlić, Milutin Lazarević in višji veterinar Mita Marković, ki so bili obsojeni v znanem solunskem procesu. Nepomiloščeni so ostali samo trile in sicer general Damian Popović, potkovnik Tucović in major Venić.

ČEŠKO - SLOVAŠKA LADJA V SPLITU.

— **d Split, 24. nov.** V solinski pristan je došla češkoslovaška ladja, ki potuje v Vladivostok. Tukajšnji češkoslovaški konzul je priredil včeraj popoldne na ladi obed ter so pri tej priliki govorili predsednik pokrajinske vlade dr. Krstelj, general Milić, župan Tartaglia in mrg. Bulić.

NAŠA USTAVA.

— **d Beograd, 24. nov.** Za jutri je sklical ministri predsednik dr. Vesnić sejo ministrskega sveta, na kateri naj bi se določila redakcija načrta ustave, ki se predloži ustavnopravni skupščini. To redakcijo je pripravil minister za konstituantno Lazar Marković.

RUSKI BEGUNCI.

— **d Beograd, 24. nov.** »Politika« poroča: Vsled odobrenja naše vlade bo okoli 10.000 ruskih beguncev, ki so se izselili iz južne Rusije z generalom Vranglom, nastanjenih v Boki Kotorski. Begunci bodo preostali v

Carigradu ter jih nastanili v zgradbah, ki so jih postavili Avstrijci za stanovanja mornarjem. Verjetno je, da bo kasneje sprejetih še gotovo število beguncev, ki jih bodo razdelili po krajih, ki so sedaj še zasedeni po Italijanih.

SVETOVNI POŠTNI KONGRES.

— **d Madrid, 24. nov.** Svetovni poštni kongres je sprejel konvencijo svetovnega poštnege udruženja, po kateri se določa mednarodna pristojbina za pismo na 50 centimov, za dopisnice na 30 centimov in na vsakih 50 kr tiskovin, trgovskih papirjev in vzorcev na 10 centimov. Države, katerih valuta je višja od franka, so upravičene vporabljati te postavke v pristojbinah, ki odgovarjajo veljavni franku, ne da bi im bilo treba rabiti pristojbine, predpisane na svetovnem poštne kongresu v Rimu, ki velja še sedaj. Prihodnji svetovni poštni kongres se bo vršil leta 1924 v Stockholmu.

PLEBISCIT V VILNI.

— **d Ženova, 24. nov.** Ko so bili zaslišani odposlanci Poljske in Litve, je svet zveze narodov sklenil poslati na glasovalno ozemlje Vilne mednarodno posadko, 1800 mož, da se bo glasovanje vršilo svobodno.

REVOLUCIJA NA IRSKEM.

— **d Pariz, 24. nov.** Po neki brezšični brzojavki iz Londona so v soboto trije sinfajnovci poskušali pobegniti iz ječe. Pri tem so bili ubiti.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Četrtek, 25. nov., Pohujšanje v dolini Šentflorjanski, red A.
Petek, 26. nov., Sen kresne noči, v opernem gledališču, ob dramskih cenah, red B.
Sobota, 27. nov., Pohujšanje v dolini Šentflorjanski, red B.
Nedelja, 28. nov., Ljubimkanje, izven.
Ponedeljek, 29. nov., Figaro se ženil, red A.

Operai

Četrtek, 26. nov., Dalibor, red C.
Petek, 26. nov., Sen kresne noči, dram-ska predstava, ob dramskih cenah, red B.
Sobota, 27. nov., Vesele žene windsor-ake, red D.
Nedelja, 28. nov., Trubadur, izven.
Ponedeljek, 29. nov., zaprlo.

— **Koledar »Družbe sv. Cirila in Metoda«** izide v kratkem. Poleg običajnega koledarskega dela bo vseboval izkaze poštinih, brzojavnih in telefonskih pristojbin. Dalje slede belestritični spisi, životonisi mrtlih narodnih dobrotnikov, poročilo o društvenem delovanju za leto 1919, proračun in bilanca. Koledar ima bogato vsebino ter ga vsem rodoljubom prav toplo priporočamo.

— **Ivan Cankar: Mimo življenja.** Založila lg. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. Ljubljana 1920. 8°. IV + 230 str. Cena broširanemu izvodu 20 K, vezanemu 30 K, prednostni izdaji na belem lesu prostem papirju 40 K. Trinaest novel in črtic iz svojih mlajših let, med njimi več do zdaj še neznanih, je zbral Ivan Cankar ter knjigo bo uvodni črtici značilno naslovil »Mimo življenja«. Kakor onkrjač sveta, onkrjač življenja živi večina njegovih oseb te zbirke. »Zakaj samao v sanjah, samo v tistem otroškem hrepenenju je resnica in življenje; vse drugo je življenja poskus,« pravi v »Lepi Vidi«. Slikar sanja v tujini o domovini kakor o svoji ljubici, zvesti mladenki, umira v koprenju in domotožju kakor popotnik brez doma. V noč, brez konca in brez cilja potuje njegov poet, ki so ga mailnega in šibkega pognali na cesto in za zmerom zaprli duri za njim, in ki mu je mar cilja kakor škrlancu, kadar izžvrpoli iz tople brazde. Razen teh »mimoživljenjskih« tipov je pogledal Cankar tudi v globino otroške duše in je ustvaril dovršene psihološke študije, kakor so »Grehe«, »V temi«, »O prečahu«, ki ostanejo trajno med najlepšimi biseri njegove umetnosti. Iz vseh na odseva čudovita lepota slovenskega jezika, ki jo je Cankar negoval ves čas z veliko ljubeznijo. Zato knjigo toplo priporočamo vsem ljubiteljem prave umetnosti.

— **Kredit za prenos Meštrovičevih del** iz Bruslja. Beograd, 24. novembra. Ministrstvo prosvete je dovolilo znaten kredit za prenos umetniških del Meštrovića iz Bruslja v katerekoli mesto v naši kraljevini.

— **10letnica smrti Leva Tolstega.** Dne 20. novembra 1910 je nagloma umrl veliki ruski pisatelj in filozof grof Lev N. Tolstoj v leseni koči neke ruske železniške postaje. Deset let je preteklo, a v Rusiji so se zgodile izpremembe, ki jih ni Tolstoj pričakoval niti čez 100 let. Mrtev je car, mrtev Pohodonoscev, mrtva ruska carevna, a večno živa so nesmrtna njegova dela, Tolstega veliki romani in novele.

Društvene vesti in prireditve.

— **Občni zbor »Slovenskega Rdečega križa«** v Ljubljani se vsled nastalih ovir 26. t. m. ne vrši in se preloži na nedoločen čas.

— **Žensko telovadno društvo v Ljubljani** naznanja, da so se določile za »Plesne tečaje« sledeče ure: I. oddelek: ob nedeljah od pol 11. dopoldne do pol 1. popoldne. II. oddelek: ob ponedeljkih in četrtekih od 6. do pol 8. ure zvečer. III. oddelek: ob sredo in sobotah od 6. do pol 8. zvečer. Tečaji se pričnejo v četrtek, 25. t. m. Ker so tečaji že prenapolnjeni, se zaključ vpišovanje; pač se sprejemajo še nadaljne prijave za eventuelni IV. tečaj, ki se prične pozneje.

— **Društvo sočnih poduradnikov in slug za Slovenijo** v Ljubljani vabi g. stanovske tovariše za vpis in na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 5. decembra 1920 ob pol 15. uri v sodnem poslopju v Ljubljani v sobi št. 19. Rešila se bodo tudi druga važna stanovska vprašanja, radi tega naj se g. tovariši iz Slovenije občnega zbora v obilnem številu udeležijo. Začasni odbor. — **Pripravljeni odbor učiteljskega društva** za Mežlško dolino v Prevaljah potrebuje, da more zastopati interese koroškega učiteljstva nemudoma naslovo vseh koroških učiteljev in učiteljic, bodisi da stanujejo na Koroškem ali izven Koroške. Javite takoj naslovi Odbor.

Gospodarske vesti.

— **g »Jugoslavija«**, splošna zavarovalna družba, ustanovljena že pred več leti v naši državi, je kakor se nam poroča, prevzela od zavarovalne družbe »Feniks« in »Graška« vzajemne zavarovalnice vse ogromne kupčije v Jugoslaviji v očigled dejstvu, da so bile te družbe posebno razširjene v Sloveniji, je ustanovila ta družba za našo pokrajino ravnanje s sedežem v Ljubljani.

— **g Koroška gospodarska družba** obveša vse trgovce, občinske tajnike in vodje bivših gospodarskih odborov velikovškega in borovelskega okraja, da se nahajata pisarni podružnic Sincavas in Podgora v Ljubljani, akcijašče Balkan, na kateri naslov se lahko vrnejo vroče in druga embalaža in kjer se zamorajo urediti zaostali obračuni.

— **g Prikrjevalni tečaj** za invalide črevljanje in krojače. Urad za pospeševanje obrti naznanja, da se prične prikrjevalni tečaj za invalide črevljanje in krojače v ponedeljek, dne 29. t. m. in sicer v prostorih kr. drž. obrtne šole. Trajal bo 8 tednov.

— **g Glede prometa s sladkorno** pe- se je minister za obnovo zemlje indal

narodno, po kateri je saditev in gošitev sladkorne pese v naši kraljevini svobodna. Letni donos sladkorne pese pa se mora vporabiti izključivo za proizvodnjo sladkorja. Pridelana sladkorna pesa ne more biti predmet trgovine, ako ni za to posebnega dovoljenja ministra za prehrano in obnovo zemlje. Producent mora vsi pridelek odstopiti samo domačim fabrikam, s kateri se je pogodil in sicer po dogovorjeni ceni. Kdor nima take pogodbe, mora odstopiti svoj celotni letni pridelek jedni od domačih fabrik in sicer po najnižji ceni, katero je ona producentom plačala. Brez posebne dovolje je vsaka druga vporaba sladkorne pese prepovedana. Zabrana je zlasti poraba take pese za izdelovanje likorije in alkohola. Posebna dovoljenja sme dati minister za prehrano.

Borze.

— **d Zagreb, 24. nov.** Devize: Berlin 191—192, Bukarešta 0, Italija 512 do 515, London, ček, 453—460, Novi Jork 126—127, Pariz 815—820, Praga 157—159, Sofija - Švica 2050—2125, Dunaj 26.30—26.60. Valute: ameriški dolarji 126—127.50, avstrijske krone 27.50—28.50, bolgarski levi 0—166, carski rublji 80—85, češkoslovaške krone 155—160, angleški funti 460, francoski franki 950—0, grške drahme 0, napoleonor 445—455, nemške marke 190 do 192, romunski lei 200, italijanske lire 500—504, turška lira 500.

— **d Praga, 24. novembra.** Devize: Beograd 252, Zagreb 62.75, Dunaj 16.25, Budimpešta 16.25, Varšava 17.50, Sofija 101.75, Bukarešta 119.25. Valute: dinarji 246, avstrijske krone 16.25.

— **d Curih, 24. novembra.** Devize: Berlin 9.30, Holandija 195, Newyork 835, London 22.27, Pariz 39.20, Milan 24.35, Bruselj 41.50, Kodanj 86.50, Stockholm 123.25, Kristijanija 85.60, Madrid 83.50, Buenos Aires 220, Praga 3.10, Varšava 1.90, Zagreb 5, Budimpešta 1.40, Bukarešta 9.45, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane krone 1.40.

— **d Dunaj, 24. novembra.** Devize: Berlin 731, Bukarešta 715, Curih 725, Valute: nemške marke 229, bolgarski levi 0, švicarski franki 7675, francoski franki 3012.50, italijanske lire 1815, angleški funti 1715, madžarske žigosane krone 100, Praga 599, Varšava in Krakov 105, češkoslovaške krone 5000aki 601, novi dinarji 1475.

Raznoterosti.

* Ali sme imeti zdravnik brado? Moška brada je v zadnjih letih po širnemu svetu precej izginila in zgubila vse simpatije higijeničnega in estetičnega sveta. Može, ki so si iskali dostojnosti v bradi, so izginili, kakor tudi oni, ki so iskali prikupljivosti in ljubezni v navihanih brkih. Brada je obsojena, da izgine in nastane le še vprašanje, ali sme sploh imeti brado zdravnik, ako boče izvrševati svoj poklic docela natančno. Brada je gnezdo vseh možnih bacilov in zato jo je najostreje obsodil ravnatelj Pasteurjevega zavoda dr. Roux.

* Na Karlovi univerzi v Pragi je vpisanih za zimski semester 1920, 1921 poslalsalcev 8159. Med temi je bogoslovcev samo 35, dasti imajo na razpolago najlepše življenske ugodnosti.

* Čudna šala. V Londonu je bil obsojen 35 letni natak Tomaz Stopher na 18 mesecev prisilnega dela, ker je skušal zastrupiti Karla Kempsterja. Natakar je namreč stanoval pri Kempsterjevi družini pa so imeli grdo navado, drug drugega dražiti z neumestnimi šalami. Tako so si naprimer metali sol v pivu, nekoga dne pa je Stopher nasul strupa za podganenakrahu Kempsterju. Ta je obolel, natakar mu je bilo šale dovolj in naznanil slučaj sodniji. Sodnik je ostro grajal obtoženca in njegove življenje nevarne šale.

* Pomanjkanje stanovanj v Bukarešti. Bukareški mestni svet je sklenil da pozove neko švedsko tvrdko, da postavi v raznih delih mesta do 1000 lesenih hiš.

Polzvedbe.

— Zgubila se je bela svilnata obleka na Cesti na Južno železnico. Odda naj se proti dobri nagradi v Kolodvorski ulici št. 34, I. nadstropje J. T.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeh.

Dve postelji z nočnima omaričama naproday. Resljeva c. 1/III. 8776

Naprodaj, dvojje sani za mesarja, in dva vagona bukovih drv. Cena se izve pri prodajalcu Anton Jakomini Kotelja. 8745

Naprodaj slika in kukalo. Židovska steza štef. 1, III. nadst. 8788

Za trgovskega vajenca v mestu ali na deželi želi vstopiti priden močan fant poštenih staršev iz Primorske. Ponudbe pod »Vajence 8794« na upravnisti Slovenskega Naroda. 8794

Zamenjam stanovanje obstoječe iz kuhinje, 2 velikih sob in pritliki. Ponudbe pod »Sredina mesta 8785« na upravo Slov. Naroda. 8785

Ponk v solopetju in klavirju brezplačno daje profesorica tukajšnjega konservatorija tistemu, ki ji odstopi mebrano sobo. Ponudbe pod »Solopetje 8787« na upravo Slovenskega Naroda. 8787

Prvem stanovanju s hrano pri boljši rodbini.
Ponudbe pod „Realec 8789“ na upravo Slov. Naroda. 8789

Nov šivalni stroj ceno proda Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11. 8793

Sprejme se takoj spreten detajlist, 1^a starejša moč v špecerijski veletrgovini J. Perdan v Ljubljani. 8786

Proda se ugodno večja množina vinskih transportnih in hranih sodov ter več malih od 25 lt. naprej, Stadler, Ljubljana, Sodna ul. 11. 8792

Iščemo prazno sobo za pisarno proti visoki najemini v sredini mesta. Ponudbe pod „Ilirija 8770“ na upravo Slov. Naroda. 8770

Išče se blagajničarka za špecerijsko trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod „Specerijska trgovina 8777“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8777

Gozdar, koroški begunec, pri lesni trgovini ali kot vodja žage. Ponudbe prosil pod „Segunec 8743“ na upravo Slov. Naroda. 8743

Proda se ceno damski kožnih, plašč (astrahan in strunks). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8768

Proda se srednjeveliki krasen damski scalinski plašč. Ogleda se vsak dan od 1—3 v Zalokarjevi ul. 14, levo. 8712

Prevzel sem zastopstvo prvovrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe
Giorgije Grujić
Beograd, Miletićeva ul. 15.

Pozor! Losci! Pozor!

Strychnin
ima v zalogi obilazno
konces. prodaja strupov
drogerija A. Kanc
Ljubljana, Židovska ul. 1.

Stavbišče
za vilo, 2500 m² po K 25— pri Tivolju
proda Fr. Mulec, Kralja Petra trg št. 8. 8798

Učenca
krepkega, boljših staršev, išče trgovina z mešanim blagom. Oni iz vodmatkega okraja imajo prednost. Ponudbe pod „Učenec 1920/8759“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8759

Trgovec potuje
10. decembra v Nemčijo
in izvrši vsako naročilo pri nemških industrijskih podjetjih. Pisma naročila pod „Trgovec 8782“ na upravnštvo Slov. Naroda. 8782

Vrtnar umetni in trgovski, neoženjen ali vdovec brez otrok, vešč vseh kultur, cvetlic, osobito gojenja vrtnic, ciklam in kizantem, lahko dobi, dobro in stalno službo v prvostopni trgovini cvetlic od 1. decembra za samostojno vodstvo vrtnarje. Stanovanje naturalno. Pismene ponudbe s naznačbo plače na Priz salon cvijeta, Zagreb, Duga ul. 8. 8768

Elektromotorje,
porcelanske izolatorje in uvodnice telefone in žarnice dobivate s skladišča takoj po tvorniških cenah v tehniški poslovnici Ing. Gjuro Dornier, Zagreb, Ilieva br. 82. 8718

Cement, Salona
oddaja: Dr. Fran Jenko, Import & Export, Ljubljana, Krakov trg 10. L. nadstropje bohinjskega desno. Telefon 349 Internat. 8715

Hiša
Proda se v Ljubljani 10 minut od redne mesta oddaljena se davkoprostna velika enonadstropna hiša na ogliju z velikim vrtom in dvoriščem. Za industrijsko podjetje prav pripravn. Posredovalci so izključeni. Samo resnim reflektantom da natančne informacije uprav. Slov. Naroda. Stanovanje s predložitvami obstoječih s petimi sobami je kupca 1. marca 1921 na razpolago.

Strojnik (mašinist)
se za takojšnji nastop ali pa s 1. januarjem 1921 išče in to z večletno skusnjo v raznih tvorniških obratih s raznimi parnimi stroji in z znanjem tudi najtežja dela odnosno popravila izvajati. Prednost imajo oni kateri se razumejo v električnem obratu in naj samo prvovrstne moči svoje ponudbe s prepisom spriceval in navedbo plače s prostim stanovanjem in gorivom pismenim potom javljajo. Na samo površne ponudbe brez prepisa spriceval in navedbo plače, se ne bode oziral. Tudi se sprejmeta dva ključavničarja. (Reparatur-Schlosser) za težja popravila v obratu! Razvratelstvo tovarna cementa Zidan most. 8629

Proda se nov ženski plašč, črna obleka, par ženskih čevljev šte. 38, usnat jopič, 2 moški srca, usnjata torbica in zlata zapetnica z dvema briljantoma in opalom. Irca Koželj, Kolodvorska ul. 12 na dvorišču. 8775

Odputujem kot trgovski potnik v Južno Ameriko v Argentino. Istim potom prevzamem naročila, nabave ter razne slične zadeve. Interesenti so naprošeni, da sporoče svoje naslove pod „Argentina 8773“ na upravo Slov. Naroda. 8773

Lokomobila
stacionarna, 40—50 HP, 5 atm., izborno ohranjena, ki deluje brezhibno in jo je takoj moči spraviti v obrat, z rešetko (Treppenrost), urejena za kurjavo z žaganjem ali s premogom, se proda Lohko se vidi tudi v obratu. Cena nem. avstr. K 370.000. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 8771

Prva špecijalna trgovina z rokavicami in parfumi

Ravnokar došlo:
rokavice za dame in gospode, kakor tudi fine črne francoske damske nogavice.
Najfinjši francoski parfumi.

O. Bračko, Ljubljana,
Dunajska cesta šte. 12

Poštno odpravniško mesto
se želi zamenjati je v dobrem kraju blizu mesta. Ponudbe se prosijo pod številka 1000/8764 na upravnštvo Slov. Naroda. 8764

Postanija k 8 mesečnemu otroku
se sprejme takoj z letnimi spricevali in večje šivanja imajo prednost. Ponudbe: Dr. Dobriša, Knafjeva ulica št. 10/II. 8778

Stanovanje v Gradcu z dvema sobama in kuhinjo se menja z istotakim v Ljubljani. Naslov pove uprav. St. Nar. 8779

Več vagonov 1^a sobih bukovih drva franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj. Naročila se sprejemajo Abacjeva cesta 10, trgovina z drvmi, tramvajsko postaja sv. Petra cerkev. 8749

Pozor!

Pozor!

Za gospode častnike!

Ravnokar je došlo pravo pristno

angleško „KAKY“ blago

za oficirske uniforme.

Priporoča se uniformiranje

Simon Klimanek,

Ljubljana.

Selenburgova ul. 6.

Proda se trgovina

(s stanovanjem) z zalogo ur, gramofonov in električnih predmetov v Mariboru. Cena po dogovoru. Naslov: Kočevar, Maribor, Krekova ulica šte. 22. 8769

M. Janković k. d.

Komisijona-uvozna i izvozna radnja u Srem. Mitrovici.

Kupuje, prodaje i posreduje u svim trgovačkim artiklovima. Finansira sve zdrave poslove! Prima u komisiju svakovrsnu robu, uz novčanu garanciju! Preporučuje svoje fabrično stovarište sobnog nameštaja (oprave), kao i bogato stovarište gvozdjarske robe (železnine), u potpunom izboru s nižim cijenama.

Isto tako preporučuje veliki izbor muških i ženskih stofova (blagov). Pored ostalih poslova, bavi se kupovinom i prodajom, svih životnih namirnica (živil), za svoj račun i za račun drugih, koja za kulantnost jamči i poluže penale. — Na prvom mestu molimo p. t. kolege i potrošače, da našu trgovinu uvrste u svoj register, te da se u svakoj prilici obrate na nas, sa ponudama kao i potrebama. — Na svaki upit, rado na usluzi stojimo.

Brzjav: Luvr Mitrovica. Telefon br. 54.

Občinska hranilnica v Krškem naznanja v globoki žalosti, da je njen dolgoletni član upravnega odbora in pravni konzulent, gospod notar

dr. Jurij Pučko

danes v Gospodu zaspal.

Občinska hranilnica ohrani blagega pokojnika v hvaležnem spominu.

V KRŠKEM, dne 22. novembra 1920.

Tužnim srcem in v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem, uradom in znanem, da je naš nad vse ljubljeni, predobri soprog in oče, oziroma brat, gospod

dr. Jurij Pučko

notar, član upravnega sveta Občinske hranilnice v Krškem, posestnik L. L. d.

v ponedeljek, 22. t. m. ob 1. uri popoldne po kratki, mukepolni bolezni v 61. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega nepozabnega rankega se začasno vrši v sredo, 24. t. m. ob 4. uri popoldne na novo pokopališče v Krškem, od koder se kasneje prepelje truplo pokojnikovo v lastno grobišče v Ljubljano. Sv. maše zadušnice se bodo brale v vseh krških cerkvah.

Dragerega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V KRŠKEM, 22. novembra 1920.

Marija Pučko roj. Businaro, soproga. Ema Pučko, hči. Katarina Pučko, sestra.

Narodna banka

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

Na podlagi odredb zakona o Narodni Banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od 26. januarja 1920 (razglašena v „Službenih Novinah“ br. 22 od 31. januarja 1920) se odprva

subskripcija 40.000 kom. delnic

v nominalnem iznosu din. 20,000.000 v kovanem zlatu.

Podpisovanje traja od 1.—31. decembra 1920. Subskripcija se vrši: V Beogradu pri banki sami, izven Beograda pri vseh bančnih podružnicah in poleg tega v mestih, kjer banka nima podružnice, pri denarnih zavodih, ki so v zvezi z banko ali njenimi podružnicami, dalje, kjer ni niti teh, pri davčnih uradih.

Na podlagi popisa in procene celokupnega bančnega premoženja se je zvišala vrednost starih delnic banke, ki se glasijo na 500 dinarjev, na 720 dinarjev. Radi izenačenja je določena ista vrednost tudi novim delnicam, katere se bodo istotako glasile na 500 dinarjev in to po sklepu Glavnega odbora Narodne banke, odobrenega od ministrstva za trgovino in industrijo. Nadalje je določeno, da se pri vsaki delnici računa za emisijske stroške 10 dinarjev v zlatu.

Za vsako delnico, ki stane 730 dinarjev v zlatu, se ima plačati pri subskripciji kot prvi brok 130 dinarjev v zlatu, a ostalih 600 dinarjev za akcijo se ima položiti v roku 5 let, in sicer kakor se bode zahtevalo.

Pripomba: V slučaju, da bi subskripcija prekoračila razpisano množino delnic, sme banka po omenjenem zakonu podpisano število delnic reducirati, a vplačani zneski se vrnejo takoj subskribentu. Dividenda teče od 1. jan. 1921.

Beograd, 1. novembra 1920.

Uprava.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. —

Stritarjeva ulica šte. 2.

— Telefonska številka 261 in 413. —

Delniška glavnica 50.000.000— kron.

Rezervni zakladi 45.000.000— kron.

Glavnica z rezervami 95.000.000— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Pljuju.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Denarni zavod liče prvovrstnega

uradnika (korespondenta-strojepisca)

Primerne prakso Vstop takoj, pogoji po dogovoru. Ponudbe z označbo referenc pod šifro »Denarni zavod« na uprav. Slovenskega Naroda. 8780

Okraski za božično drevo.

Božične in novoletne razglednice, sviln in krepast papir vseh barv, rajstvi, svečke bele in rdeče, dalje Družinsko in Blaznikovo pratio, koledarje; peresa, svinčnike, radirke, kamence, tablice, ravnila, pašice, držala, pivni, in dugo in uradni papir; pismen papir v mapah, v kasetah luksuzni in navadni 100/100; kreda, pečatni vosek la., črnilo, žilo za rože, trgovske in odjemalne knjige, risalni papir in vsakovrstne zvezke, cigaretni papir: Abadie, Golub in Altesse stročnice št. 2. in 3. razpošilja na debelo Papirnica-Uranus, Ljubljana, Mestni trg 11.

Važno!

Gospod Ivan Zibelič, veleposelnik in veletrgovca v Aleksandriji — Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim podjetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vljudo, da je pripravljen dati najkvalitetnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije in podatke osobito glede izvoza in uvoza z Egiptom in to vsaj za toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim konzulatom odnosno trgovskimi zbormicami. Gospod Zibelič je rodom Dalmatincec, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v Aleksandriji najvišje čisljanje in priznanje, kajti ta mož biva v tej tujini že nad 50 let. — Vsa tozadevna pojasnila daje tukajšnja

tvrdka

Charles Princ

trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna Židovska ulica številka 1, I. nadstropje. 7135

Proda se 600 hl dobro »hranjen« vinke posode od 100 l do 200 l in soderu na Vito pri Ljubljani. 872

Klavirje,

Back Ends, Elite itd. Popravila iz prve roke, strokovno in ceno A. Mušič, Ljubljana, Selevburgova ul. 6.

Več dobro ohranjene obleke za gošpode, Dvorni trg št. 1, II. nadst. levo od 2. do 4. 8673

Proda se

po ugodni ceni lep modern damski zimski plašč (astrahan), najfinije izdelano blago iz rdečevine časa. Vpogled in polvedbe v krznar-ki prodajalci M. Kasig Židovska ulica. 872

Trstje za stroce izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13 Trstje. 4256

Pozor!

Proda se večja množina Portland cementa. Polze se pri Ivanu Pimatu Glince pri Ljubljani. 873

Perfektna stenografinja

in strojepiska se išče za tako sni nastop. Ponudbe na pisarno dr. Novak in dr. Kobala, Ljubljana, Dalmatinova ul. 3. 8767

Poslovedja za parno žago z večletno prakso, ako mogoče tudi trgovsko izobražen, zmožen lažine, se spre me Hrana in stanovanje prost. Ponudbe prosimo s pogot. A. Domicelj, St. Peter na Krasi. 8707

Postuje po vsaj državi.

„Jugoslavija“

Delniška glavica 3 milijone din. v zlatu.

splošna zavarovalna družba. Raunateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:

- 1.) požarna zavarovanja,
- 2.) civilna zavarovanja,
- 3.) nezgodna in javstvena zavarovanja,
- 4.) zavarov. proti škodam v sled toliškega vloma,
- 5.) transportna zavarovanja,
- 6.) zavarov. proti škodam v sled razbitja stekla,
- 7.) zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. — Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalne družbe »Feniks« (požarni oddelak) ves njihov kupčijski obstoj v naši državi.

Najnižji tarifi, takojšnja izplačila škod.

Pisarne se nahajajo začasno

v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška).

„BALKAN“ delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Poziv na subskripcijo.

Zaradi državno političnih odnošajev, nastalih po razpadu stare Avstrije, je prešel sedež trgovske, spedičijske in komisijske delniške družbe „BALEKAN“ s sedežem v Trstu v območje tuje države kar je povzročalo poslovanju njenih podružnic v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Wienu, katero se je zlasti v zadnjih časih skoro potrojilo, nepremostljive težkoče. Ustanovila se je vsled tega z dovoljenjem ministrstva za trgovino in industrijo z dne 15. septembra 1920, VI. št. 2419, nova delniška družba pod imenom

„Balkan“, delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

s sedežem v Ljubljani, katere namen je prevzem podružnic stare delniške družbe „Balkan“ v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in Wienu z vsemi aktivi in pasivi glasom bilance z dne 30. junija 1920.

Nova družba opusti trgovske oddelke stare družbe ter razširi in osredotoči svoje poslovanje izključno le na spedičijske in transportne posle vseh vrst. Bavila se bode s posredovanjem pri ocarinanju, z vskladiščenjem raznovrstnega blaga, z železniškimi in carinskimi reklamacijami itd.

Nova družba prevzame tudi ves delež stare družbe pri L. Ljubljanskem javnem skladišču, ki je danes največje in edino te vrste v vsej Jugoslaviji, z vsemi aktivi in pasivi vred.

Delniška glavica znaša K 4.000.000, ki je razdeljena na 10.000 komadov delnic v nominalni vrednosti po K 400 ali din. 100, glasečih se na donosca. Ta delniška glavica se sme po sklepu občnega zbora brez nadaljnjega oblastvenega dovoljenja zvišati na K 24.000.000 ali din. 6.000.000.

Za sedaj se izda 10.000 komadov delnic po nominalu K 400 ali din. 100 pod sledečimi pogoji:

1.) Dosedanjim delničarjem trgovske, spedičijske in komisijske delniške družbe „Balkan“, s sedežem v Trstu, se prepušča 7.500 komadov delnic v skupni vrednosti K 3.000.000, t. j. za vsako staro delnico ova nova po nominalni vrednosti K 400 ali din. 100 plus 5% obresti, računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila, katere se imajo ob prijavi opcijske takoj polno vplačati.

V to svrhu je potrebno, da izvršijo imejtelji delnic opcijsko pravo ter položijo svoje delnice pri spodaj označenih subskripcijskih mestih, da se na njih označi izvršitev prava opcije.

2.) Ostalih 2.500 komadov delnic v skupnem nominalu K 1.000.000 se stavlja na javno subskripcijo po emisijskem kurzu K 900 ali din. 225 plus 5% obresti, računajoč od 1. julija 1920 do dneva vplačila, katere so takoj pri podpisu polno vplačljive.

3.) Rok za izvršitev prava opcije in podpisa novih delnic se prične s 5. decembrom in traja do inkl. 20. decembra 1920.

4.) Ustanovitelji si pridržijo pravico repartitije delnic v roku do 20. januarja 1921. Subskribenti imajo pravico z dnem 21. januarja 1921 dvigniti vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

5.) Delničarji participirajo na čistem dobičku počenši od 1. julija 1920.

6.) Kurzni pobiček (agio), ki se doseže pri emisijskem kurzu, gre po o'bitku emisijskih stroškov in pristojbin v korist rezervnega zak'ada družbe.

7.) Delnice se bodo izdajale v komadih po 1, 25, 50 in 100 delnic. Začasno se bodo izdajala potrdila o dodeljenih delnicah, katera potrdila se bodo kasneje zamenjala za delnice družbe.

8.) Subskripcijska mesta so: **Jadranska banka v Trstu, Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Zagrebu in Beogradu.**

Ljubljana, dne 22. novembra 1920.

Jadranska banka, podružnica Ljubljana: Avgust Praprotnik, ravatelj Jadranske banke; Ante Bogdanović, veletržec v Trstu; Alojzij Lilleg, veletržec v Ljubljani; Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani; J. N. Šoštarč, veletržec v Mariboru.